

Upravništvo - Ljubljana, Knafljeva 5
- Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125, 8126.
Inseratni odelci: Ljubljana, Seienburgova ul. - Tel. 8492 in 2492.
Podružnica Maribor - Grajski trg 7.
- Telefon št. 2455.
Podružnica Celje - Kocenova ulica 2.
- Telefon št. 190.
Računi ori pošt. ček zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 10.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5
8122, 8123, 8124, 8125, 8126 Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Ob konferenci Balkanske zveze

Včeraj se je sestel v Bukarešti stalni svet Balkanske zveze na svoje redno zasedanje.

Sedanje zasedanje je vsekakor eno onih, ki se vrši ob izredno velikem zanimanju mednarodne politične javnosti. Hkrati je ena od diplomatskih prireditelj, ki se uvršča v izredno razglašeno dobo. Od zadnjega zasedanja stalnega sveta pa do danes so se izvršili v Evropi izredno važni dogodki. Po svoji politični vzročnosti so bili ti dogodki ne navadno komplisirani in tehtni ter take narave, da se njihova učinkovitost ne omejuje samo na dežele in države, ki se jih dogodki tičejo neposredno, marveč prožijo pobude in težnje kar na splošno. Vrh tega živimo v časih, ko se tudi v notranji politiki mnogih držav odigravajo dogodki, ki povzročajo v mesecih trenja in napetosti, nasprotja in poravnave, kakor poprej komaj v letih. V svetu in še zlasti v Evropi se je naselil nemir, ki si išče duška po raznih potih in v mnogovrstnih oblikah, toda nikjer ne prinaša pomirjenja in stabilnosti.

Balkansko področje se more imenovati mirno in uravnoteženo. In vendar je tudi tu obilo spreminjanja in poskusov, dokopati se do novih oblik v notranjem izživiljanju in do še nadaljnjega izboljšanja v odnosih med državami. O tem priča že samo dejstvo, da so na zasedanju v Bukarešti od štirih diplomatskih predstavnikov zveznih držav, torej od štirih zunanjih ministrov kar trije novi možje, ki na zadnji balkanski konferenci še niso bili predstavniki svojih držav. V Turčiji se je izvršila največja sprememba, saj je tamkajšnja smrtjo Kemala Atatürka izginila s politične pozornice osebnost, ki je dejansko pomenila vtešeno osebnost države v notranji in zunanji politiki. Ruždi Aras, dolgoletni Kemalov zunanji minister, ne zastopa več Turčije, marveč novi minister Saradžoglu. Znano je, da je bil pokojni Kemal Atatürk eden najbolj vnetih pobornikov balkanske skupnosti in med vodilnimi ustanoviteli Balkanske zveze. Dosedanja politika njegovega naslednika je pokazala, da se privrženost Balkanski zvezi v Ankarli odtelje in zmanjšala.

V Rumuniji so spremembe drugačne prirode, toda tudi one združujejo v sebi notranje in zunanje politične prvine. Vendar v zunanji politiki ne le prinašajo bistvenih sprememb, temveč zlasti v pogledu balkanske politike le še okrepitev medsebojnega sodelovanja. No vi zunanji minister Gafencu pomeni tedaj še stopnjevano afirmacijo dosedanjih razpoloženj.

Z našim zunanjim ministrom Cincarmarkovičem imamo tretjega diplomata, ki prikratk zastopa državo na balkanski konferenci, toda v njem vidimo starega poklicnega diplomata, ki mu v področju zunanje politike ne more biti nič novega. Naše vladne spremembe zadnje dobe se tičejo samo notranje politike, zato tudi napram Balkanski zvezi o kakršnikoli spremembi ne more biti govora.

Ostane tedaj samo Metaxas, ki je ministrski predsednik in obenem zunanji minister Grčije; le on predstavlja svojo državo na balkanski konferenci že ponovno. Da je smatral Metaxas za primerno, izbrati priložnost in na potu v Bukarešto posebej posetiti Beograd, je vsem viden dokaz, da vztraja tudi Grčija čvrsto pri politiki balkanske solidarnosti.

Osebnih sprememb v zunanjih ministrstvih balkanskih držav potencialno nikjer niso bile zvezane s spremembo smeri zunanje politike same. Mnogo pomembnejše so one sile, ki so povzročile spremembe izven Balkana, dogodki v tem področju so bili take prirode, da bi mogli povzročiti reakcijo tudi na našem polotoku. S teh vidikov predvsem se je stopnjevalo v Evropi zanimanje za bukreško zasedanje.

Kakor vselej v podobnih prilikah je bilo tudi to pot izrečeni obilo ugibanj, toliko in takih, da jih je bilo končno treba v oficijozne strani popraviti, odnosno jih postaviti na pravo mesto, ki pa je hkrati mnogo manj senzacionalno. Dogodki v toku leta 1938 so prinesli velike spremembe v Podunavju in ustvarili domnevo, da bi mogle priti v logični zvezi z njimi še nadaljnjše spremembe. Govorilo se je zlasti, da bo balkanska konferenca razpravljala o težnjah madžarskega revizionizma, demanti iz Bukarešte pa je pravilno opozoril na temeljni dogovor Balkanske zveze, ki se je osnovala za čuvanje medbalkanskih državnih meja in urejanje balkanskih zadev. Razmerje do držav v srednjem Podunavju pa ne spada v področje politične problematike Balkanske zveze.

Pač pa spada razmerje do Bolgarije prvenstveno v njeno domeno. Nekateri pojavi, ki so se opazili na Bolgarskem kot reakcija na dogodke, ki jih je sprožila češkoslovaška katastrofa, so

ANGLIJA STOPA V EVROPI VEDNO BOLJ V OSPREDJE

Poglobitev stikov z Rusijo in gospodarska ofenziva Velike Britanije v skoro vseh predelih Evrope

London, 21. febr. o. Veliko pozornost v vseh angleških političnih krogih je vzbudila včerajšnja izjava ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnji zbornici, da bo namreč državni podtajnik trgovinskega ministrstva Hudson v mašču odpotoval v vzhodno Evropo. Obiskal bo Moskvo, Helsinke, Varšavo in glavna mesta nordijskih držav. Skoraj ob istem času bo angleški trgovinski minister Stanley z večjim spremstvom strokovnjakov potoval v Nemčijo. Potovanje Hudsona bo uradnega značaja, Stanleyov obisk v Berlin pa neslužben. V Berlinu se bodo tedaj sestali glavni zastopniki angleške industrije z delegati nemških industrijskih organizacij. Neobvezni razgovori se bodo nanašali na tesnejše sodelovanje med obema industrijskima krogoma. Angležem je predvsem na tem, da bi se kolikor mogoče odpravila konkurenca, a pripravljeni so prepuštili Nemcem nekaj manj pomembnih tržišč.

Potovanje Hudsona v Moskvo in druga glavna mesta v vzhodni in severni Evropi pa bo, kakor poudarja angleški politični krogi, največjega pomena za nadaljnji razvoj gospodarskih odnosov med Anglijo in dotičnimi državami, kakor tudi za razvoj pripravljajoče se angleške politične akcije za ohranitev miru na kontinentu. Obče sodijo, da bo Hudson v Moskvi dosegel oživiljevanje gospodarskih odnosov med Anglijo in Rusijo. V Londonu so si na jasnem, da je obnova živahnega trgovinskega prometa med obema državama tudi s političnih vidikov nujno potrebna.

V zvezi s tem opozarjajo listi, da se je ozračje, v katerem se razvijajo odnosi med Rusijo in Anglijo, v zadnjih dneh že zelo popravilo. Snovi je angleški poslanik v Londonu Majski priredil večerjo, na kateri je bil tudi angleški zunanji minister lord Halifax. Udeležil pa se je večerje celo Winston Churchill, ki je veljal še pred kratkim za najhujšega angleškega sovražnika boljševizma.

Povečano zanimanje za Poljsko in Balkan

London, 21. februarja. b. V zvezi z napovedmi Beckovega obiska v Londonu se vedno bolj kaže, kako zelo je v zadnjem času pridobil angleško zanimanje za Poljsko. To je med drugim razvidno že iz pogostih obiskov angleških lordov in admiralov na Poljskem v zadnjih tednih. Pred kratkim se je nekaj časa mudilo v Varšavi tudi posebno angleško letalsko odposlanstvo, ki se je pogajalo s pristojnimi poljskimi krogi o odprtosti rednega neposrednega letalskega prometa med Londonom in Varšavo.

Vznemirjenje v Nemčiji

Ostra reakcija v Nemčiji na najnovejšo mednarodno akcijo, naperjene proti totalitarnim državam

Berlin, 21. febr. o. Tukajšnji tisk in politični krogi, ki so blizu vlade, ostro reagirajo na razne mednarodne akcije, o katerih prihajajo v Berlin zmerom bolj vznemirljive vesti. Neprijeten vtis je izzvalo v Nemčiji že silno povečanje kreditov v Angliji za oborožitev, še večje vznemirjenje pa je povzročila izjava ameriškega predsednika Roosevelta, da se mora predčasno vrniti v vojni vaj ameriškega vojne b. d. v Washington, ker gleda z nezaupanjem na nadaljnji razvoj mednarodnega položaja. Angleški tisk, pravijo nemški listi, je včeraj objavil to Rooseveltovo izjavo brez vsakega komentarja. Očitno se Angleži solidarizirajo z Rooseveltom. Nerazpoloženje v Berlinu se je še povečalo sprito vesti, da se angleški poslanik v Moskvi že nekaj časa pogaja z Litvinovom za zblizanje med Rusijo in Anglijo in se ta pogajanja ugodno razvijajo. Končno so postali v Nemčiji čudno nezaupljivi tudi nasproti Poljski, ker je bil poljski zunanji minister Beck za prihodnji mesec povabljen v London. Ta vest je vzbudila v Berlinu novo senzacijo in jo splošno presoja, kot potrdilo, da je angleška diplomacija prišla na vzhodu razveljavljeno živahno diplomatsko akcijo. V Berlinu so nadalje mnenja, da se vojaški potencial Anglije zmerom bolj jači deloma tudi z rusko podporo. Vse to silni Nemčiji,

bili take prirode, da so jim v balkanskih prestolnicah posvečali primerno pažnjo. Balkanska zveza se more ponášati, da je že zgodaj pokazala težnjo prilagoditi svoje razmerje do Bolgarske predurčenim evropskim pogojem; v pogodbi podpisani v Solunu konec julija lanskega leta, se je balkanska zveza odrekla onim določbam neulliske mirovne pogodbe, ki so Bolgariji nalagale omejitve v oborožitvi. S tem se je odprla pot razširitvi Balkanske zveze in ne more biti več daleč čas, ko bo pristopila k njej tudi Bolgarija. V zvezi s tem se je te dni pojavila napoved, da se bo zasedanje stalnega sveta v Bukarešti pečalo med drugimi tudi z vprašanjem bolgarskih manjšin, pa s problemom bolgarskega dohoda na Egejsko morje, one stare zahteve sifjske politike, ki se je štela med najbolj aktualne pogoje za dokončno ureditev razmerja med Bolgarijo in njenimi sosedi. Glavna beseda o tem pa gre seveda Grčiji in Turčiji.

srednega letalskega prometa med Londonom in Varšavo. Kakor se doznava, bosta v kratkem odpotovala na Poljsko tudi Kentski vojvoda in vojvodinja, ki se bosta na povabilo poljskih aristokratov udeležila velikega lova. Poljski zunanji minister bo verjetno obiskal London takoj po obisku rumunskega zunanjega ministra Gafenca, ki ga pričakujejo v angleški prestolnici sredi marca.

Oba obiska se v londonskih diplomatskih krogih spravlja v zvezo s povečanim zanimanjem, ki ga kaže v zadnjem času angleška diplomacija ne le za Poljsko in Rumunijo, temveč sploh za ves evropski vzhod in jugovzhod. Zdi se, da je ta oživiljena angleška diplomatska aktivnost v tem predelu Evrope odraz večje angleške samozvesti, ki izvirja iz vedno večjega oboževanja. Tako se po sodbi nekaterih tukajšnjih diplomatskih opazovalcev tudi v vzhodnem in jugovzhodnem predelu Evrope vzpostavlja ravnotežje, ki je bilo ob lanskem septembrski krizi porušeno. Seveda na drugačnih osnovah. To pot ne gre za tvorbo kakih blokov ali novih sistemov na osnovi načela o kolektivni varnosti, temveč za hrbtno kritiko nekaterim državam, ki skušajo svojo neodvisnost zavarovati pred slehernim presenečenjem s kolikor mogoče bolj noudarjeno nevtralno politiko, ki ne dopušča pretesne naslonitve na noben blok velesil.

To ozadje novega evropskega razvoja je v angleških merodajnih krogih vzbudilo velik optimizem.

Zanimivi poljski obiski v Parizu

Varšava, 21. febr. br. Te dni je bilo opaziti tudi živahne diplomatske stike med Varšavo in Parizom. V Parizu sta se namreč mudila bivši poljski ministrski predsednik Siklarski in bivši vojni minister general Sikorski. Oba sta se snoci vrnila v Varšavo. Poljski tisk je bil naprošen, da o teh obiskih poljskih državnikov v Parizu ničesar ne objavi, da se v Nemčiji ne bi vzbudila prevelika pozornost.

Danes pa so se iz zanesljivih virov razširile vesti, da so bili posebno razgovori generala Sikorskega v Parizu izredno velikega pomena. General Sikorski, ki je bil intimen prijatelj pokojnega francoskega maršala Focha, je imel za časa svojega bivanja v Parizu, ki je trajalo skoraj teden dni, celo serijo razgovorov z vodilnimi vojaškimi strokovnjaki v Franciji, predvsem z generaloma Gamelinom in Georgesom.

da reagira na angleško politiko z vsemi energijami. V Berlinu opažajo, da Anglija in Francija nista z resignacijo sprejeli niti okupacije otoka Hainana, kakor sta bili resignirani sprito vseh ostalih japonskih uspehov na Daljnem Vzhodu.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« našteva danes v svojem uvodniku najnovejše angleške in ameriške diplomatske akcije in jih vse po vrsti obeležuje kot protinemške in protifasistične. List pravi, da so tudi vladne spremembe v južnovzhodni Evropi deloma rezultat angleške diplomatske aktivnosti. Anglija hoče namreč oslabil vpliv osi Rim-Berlin tudi v onem predelu Evrope. Posebej pa se list pritožuje sprito potovanja admiralja Oshborna po jugovzhodni Evropi in njegovih predavanj o bodoči angleški vojni sili. Delegatu angleškega zunanjega ministrstva Johnsonu, ki se mu di v Bukarešti, pripisujejo prav tako propagandno misijo. Anglija je vse do zadnje, ga časa zavzemala nasproti Rusiji in komunizmu odklonilno stališče. Sedaj pa se je tudi v tem pogledu reorientirala in je mnenja, da Rusija ni škodljiva angleškemu interesom. Vse kaže, tako poudarja list, da bodo v Angliji sprito vsega tega kmalu spet prišli na površje elementi, ki so pred dobrim letom dni žalovali, ko je moral Eden podati ostavko. Angleži, zaključuje,

Obilo pa je tudi sodobnih problemov, ki se tičejo Balkanske zveze kot celote. Stanje na Sredozemskem morju je zadeva, ki se tiče vseh njenih članic, saj se možnostim komplikacij, ki bi bile s tem v zvezi, pač ne bi mogla ogniti nobena od njih. Razmerje do Društva narodov dandanes pač ni aktualen problem, kakor tudi ni aktualna pobuda Norveške, da bi se pokrenila nova akcija za razorožitev. Toda balkanske države predstavljajo politični svet, ki ima največji interes na tem, da ostanemo v mednarodni politiki norme, ki računajo z manjšimi in srednjimi državami in njihovim pravom. Predstavljajo oni del Evrope, ki je ostal razmeroma najbolj obvarovan pred pretrzi zadnje dobe. Povsem razumljivo je, da želijo isti položaj zavzeti tudi v bodoče in konferenca v Bukarešti gotovo razpravlja tudi o načinu, kako naj se enako mirni razvoj zagotovi tudi v bodoče.

čujo list, so prišli v Monakovo z dežnikom samo zato, ker tedaj njihov meč še ni bil izgotovljen.

Razgovor lorda Perth z grofom Ciano

Rim, 21. febr. o. Lord Perth je bil davi znova v palači Chigi pri italijanskem zunanjem ministru Ciano. V zadnjih 10 dneh je bil to že njegov tretji obisk. V vseh treh primerih so se razgovori nanašali na sredozemsko vprašanje. Davi sta Ciano in Perth govorila posebej o Španiji in o nekaterih pojavih, ki ogrožajo sedanje mednarodne odnose na Sredozemskem morju.

Prvič je bil Perth v zadnjih 10 dneh pri Ciano 12. t. m., ko je moral zahtevati informacije, zakaj je Italija ojačila svoje efektivne vojne sile v Libiji. Grof Ciano mu je takrat pojasnil, da je bila Italija h tem ukrepom prisiljena zaradi ojačenja francoskih sil v Tunisu in da bo morala Italija poslati v Libijo še nekaj novih kontingentov vojske. Dejansko je bilo kmalu nato izdanih nekaj novih ukrepov in je tudi šef italijanskega generalnega štaba maršal Badoglio odpotoval v Libijo na

Drugi dan zasedanja Balkanske zveze

Temeljito razpravljanje o vseh aktualnih problemih in splošnem mednarodnem položaju

Bukarešta, 21. februarja. AA. Stalni svet balkanskega sporazuma, ki je imel včeraj in danes svoje seje, je postopno proučil vsa mednarodna vprašanja, kakor tudi vse dogodke, ki so se odigrali preteklo leto. Ugotovljeno je bilo popolno soglasje glede interesov balkanskih držav, kakor tudi solidarnost bloka nasproti vsem dogodkom. Odnosi s sosedji so nudili možnost za dolgotrajno razpravo o vseh poročilih, ki so jih podali zastopniki držav Balkanskega sporazuma. Proučili so solunski sporazum in poudarili željo balkanskih držav po mirujočih politiki in po gospodarskem sodelovanju na Balkanu.

Stalni svet balkanskega sporazuma se je sestel na tretjo sejo danes popoldne ob 16.30.

Sporazum z Bolgarijo se bo še izpopolnil

Bukarešta, 21. febr. p. Konferenca stalnega sveta Balkanske zveze vzbuja v tukajšnjih mednarodnih diplomatskih krogih zmerom večjo pozornost. Spomin na veliki sporazum z Bolgarijo, ki je bil pred dvema letoma sklenjen v Solunu, še ni zabledel. Takrat so bili v Evropi precej iznenadeni sprito takega pacifističnega razvoja mednarodno-političnega položaja na Balkanu. Sedaj računajo v Bukarešti, da se bo ta sporazum še vse bolj izpopolnil, tako, da bodo odstranjene vse ovire, ki bi mogle kakorkoli povzročiti diplomatske ali pa še resnejše spore med balkanskimi narodi. Snoci sta sedanji predsednik stalnega sveta Gafencu in dosedanj predstnik Metaxas v svojih zdravilnih prav posebej opozorila na odnose narodov Balkanske zveze z Bolgarijo, kar je dalo utemeljen povod za verzije, po katerih so na včerajšnji in tudi na današnji jutranji seji konference razpravljali zgolj o balkanskih vprašanjih.

Davi so bili jugoslovanski in turški zunanji minister ter grški ministrski pred-

inspekcijo. Italijanska vlada pa je o vsem tem na lastno pobudo informirala angleško vlado.

Amerika na straži

Washington, 21. febr. br. Predsednik senatskega odbora za zunanje zadeve, senator Pitman, je imel snoci po radiu govor, v katerem je poudaril, da se Američani ne boje umreti za načela krščanstva, morale in pravičnosti. Senator je zahteval od vseh Američanov, naj z vso odločnostjo podpro novo Rooseveltovo politiko. Očitno je demokratskim velesilam v Evropi, da so preveč popustljive, kar ni bilo v škodo le njim, nego je postalo naravnost vobče destruktivno in nemoralno.

V drugem delu svojega govora je poudaril, da Amerike zlepa nihče ne bo pridobil za kakšno vojaško zvezo. Američani so sposobni sami braniti svojo svobodo, nikoli pa ne bodo podpirali držav, ki imajo kakršnekoli zavojevalne namene in ki bi rade s svojo vojaško silo obvladale svet. Pač pa bo Amerika vselej podpirala države, ki branijo mir in svoje poštene interese. Pri izvažanju te politike se Američani ne bodo ustrašili nobene države, ki bi jih hotela napasti.

Ojačenje francoske posadke v Džibutiju

Port Said, 21. febr. br. Danes je potovalo skozi Sueški kanal z dvema večjima francoskima transportnima parkoma nadaljnjih 5.000 senegalskih strelcev. Kakor zatrjujejo, so namenjeni v Džibuti. Po nekaterih nadaljnjih vestih bo v kratkem odplulo v Džibuti še manjše francosko vojno brodovje, sestavljeno iz ene križarke in dveh rušilcev, ter 30 hidroplanov.

Kaj piše bukreški tisk

Bukarešta, 21. febr. a. Listi prinašajo obširna poročila in komentarje o velikem pomenu sedanega zasedanja Balkanske zveze. »Timpul« pravi v uvodniku, da sta zunanji minister Gafencu in predsednik grške vlade Metaxas v svojih govorih na snocih slavnostni večerji potrdila voljo za mir in sodelovanje v svojih govorih za skupno obrambo svoje neodvisnosti. Balkanska zveza je vse preizkušnje sjašno prestala. Želja držav Balkanske zveze je, da bi sodelovale pri urejanju velikih gospodarskih vprašanj v duhu evropske solidarnosti in da bi z obrambo stabilnosti in političnega reda jamčile vsaki državi uresničevanje njene nacionalnega poslanstva. Apel na Bolgarijo za sodelovanje karakterizira vso politiko Balkanske zveze. Popolna enakopravnost, ki jo je prabil solunski pakt, ustvarja ugodno ozračje za sporazum, ki si ga toplo žele vsi balkanski narodi. Metaxas vidi v tem medsebojnem sporazumu zgodovinsko etapo v razvoju razmerja med Balkansko zvezo in Bolgarijo ter napoveduje perspektive popolnega sporazuma. List končuje, da ni pričakovati senzacionalnih sklepov. Balkanski polotok daje danes zgled vsej Evropi. Balkanizacija Evrope, ki so jo nekoč z grozo citirali, postaja danes mednarodni politični ideal.

»Romania« podčrtava odločilno vlogo, ki jo je Balkanska zveza igrala v evropskem mednarodnem življenju ter zaključuje, da je ta homogeni blok odločen braniti svojo usodo v mednarodnem življenju.

»Curentul« poudarja med drugim, da nima Balkanska zveza nobenih napadalnih želja in da je duh, v katerem se vrše razgovori, najboljši poročilo za uspeh konference.

Program slovaške vlade

Vladna deklaracija pred avtonomnim parlamentom

Bratislava, 21. febr. AA. Na današnji seji slovaške poslanske zbornice je predsednik vlade Tiso prebral deklaracijo slovaške vlade. Pred tem je predsednik skupščine dr. Sokol izkazal spoštovanje umrlemu papežu Piju XI. ter poudaril njegove velike zasluge za mir. Vladna deklaracija poleg drugega pravi, da je slovaški narod skoro po tisoč letih in po dolgih bojih nazadnje le prišel do svojih pravic in ima zdaj poslansko zbornico, ki je izraz volje slovaškega naroda. Dalje pravi deklaracija, da sta od 6. oktobra 1938 dalje slovaški narod in slovaška država eno. Glavna skrb slovaške vlade in slovaške poslanske zbornice je delo za novo slovaško ustavo. Končno omenja deklaracija vsa ona vprašanja, ki čakajo svoje rešitve ter pripominja, da bo židovsko vprašanje rešeno v najkrajšem času.

Bratislava, 21. febr. h. Predsednik slovaške vlade dr. Tiso se je v drugem delu vladne deklaracije, ki jo je podal na današnji seji avtonomnega deželnega zbora, bavil z nalogami slovaškega parlamenta. Predvsem bo moral naknadno odobriti 18 vladnih zakonskih uredb več ali manj revolucionarnega značaja. Nadalje bo moral izpopolniti slovaško avtonomijo in skleniti slovaško ustavo. Predložen mu je tudi zakonski načrt, ki proglašja, da je »Andrej Hlinka zaslužen za narode«.

Opazilo se je, da dr. Tiso v svoji de-

klaraciji ni nikjer omenil češkoslovaške države, temveč je govoril samo o slovaški državi.

Milijon Ukrajincev se bo moral preseliti

Čust, 21. febr. h. Po dospelih vestih namerava ruska vlada preseliti prebivalstvo z ukrajinskega obojnega ozemlja v notranjost Rusije, na njegovo mesto pa poslati koloniste iz Velike Rusije. Na ta način naj bi se onemogočila agitacija za samostojnost Ukrajine na obojnem ozemlju. Evakuacija bo izvršena z vso naglico, baje že v nekaj tednih. Prizadeto bo približno milijon Ukrajincev.

Lloyd George resno obolev

London, 21. febr. o. Bivši ministrski predsednik in vodja angleških liberalov Lloyd George je resno zbolel. Stari državnik se je že pred nekaj tedni umaknil na svoje posestvo Churt, južno Londona.

Obnova diplomatskih stikov med Francijo in Perzijo

Teheran, 21. febr. AA. Reuter: Danes so bili obnovljeni diplomatski stiki med Iranom in Francijo, ki so bili pretrgani od lanskega decembra.

Proračunska razprava v finančnem odboru

Včera so bila na vrsti prosvetno, pravosodno in prometno ministstvo

Beograd, 21. febr. p. Danes dopoldne ob 9. je finančni odbor narodne skupščine nadaljeval proračunsko razpravo. Na dnevnem redu so bili danes proračuni prosvetnega, pravosodnega in prometnega ministristva.

Prosvetni minister Cirić je podal obširen eksponat o prosvetnem ministristvu. Kar se tiče gimnazij, je bil mnenja, da bi ne bilo sedaj oportuno otvarjati nove šole, ko abiturienti, odnosno diplomirani filozofi ne najdejo zaposlitve ne pri državnih ustanovah ne v privatnih podjetjih. V ministristvu leži 1100 prosejanih diplomiranih filozofov, ki takaj na namestitve. Kar se tiče učiteljskega položaja drugacij. Skoro bi se lahko že govorilo o primanjlkovanju učiteljskega naraščanja. Vse sile pa bo treba zastaviti za izpolnitve naših univerz, da se bodo mogle razviti v čim bolj ugodnih prilikah. Kot vodilni motiv svojega delovanja je označil minister gradnjo novih poslopj za osnovne, srednje in visoke šole za znanstvene in umetniške institute. Proračun svojega resora bo skušal gledati na to a mandamni spremeniti.

Debata o prosvetnem proračunu je trajala vse dopoldne. Opoldne je bil proračun sprejet.

Popoldne je odbor pričel razpravljati o proračunu pravosodnega ministristva. Minister Ružić je v eksponatu analiziral

proračun svojega resora. Delno bo treba kredite povečati. Med drugim je omenil, da bosta za 950.000 din urejeni vojaški pokopališči v Ljubljani in Skoplju. Pr. apelacijskem sodišču v Ljubljani bosta na novo nameščena dva dnevničarja. Govoril je nato podrobneje o izpolnitvi katastrofske uprave posebno v južnih krajih, kjer došle katastrofe obče ni bilo. Napovedal je več zakonskih načrtov in obširno je govoril tudi o ustanovah in zavodih, ki so podrejeni justičnemu resoru.

Po daljši razpravi o proračunu pravosodnega ministristva, ki bil proračun sprejet, naker je odbor takoj pričel debatirati o proračunu prometnega ministristva. Minister dr. Spaho je v svojem eksponatu opozoril predvsem na investicije ene milijarde din za nove železniške proge. Poleg proge St. Janž—Svenica so bile lani dograjene proge Koprivnica—Varaždin, Bileća—Nikšić in Foča—Ustiprača. Nekaj ozkotirnih prog bo treba razširiti. Poleg skopeljske bo treba razširiti tudi železniške postaje v Sarajevu, Dubrovniku in na Sušaku. Obširno je dr. Spaho govoril tudi o motornem prometu in o dobavah mornornih vozil iz Italije in Madžarske ter še o nekaterih drugih aktualnih prometnih problemih. Po eksponatu se je takoj pričela debata, ki je trajala pozno v noč. Ob zaključku je bil proračun sprejet.

Japonsko izzivanje

Japonski bombniki nad angleškim področjem na Južnem Kitajskem — Intervencija v Tokiju

Devet japonskih bombnikov se je včeraj navezgalj pojavilo nad Hongkongom. Nekaj časa so krožili nad angleškim področjem, nato pa so se pričeli oddaljevati proti severu. Na mejl med hongkongskim področjem in kitajskim ozemljem pa so pričeli bombardirati posamezne angleške vojaške postojanke in prometne naprave. Tako je ena bomba udarila v angleško stražnico na meji. Več bomb je padlo na tramvajsko progo iz Kaolunga v Kanton. Japonska letala so se spustila prav nizko nad progo in so celo s strojinami obstreljevala električni vlak. Pol ure kasneje so bombardirala kraj suanc in ga popolnoma razdejala. Po doseganju informacijah je bilo ubitih 12 ljudi, med njimi neki angleški vojak. Okrog 30 ljudi je bilo ranjenih med njimi tudi dve angleški bolnišni sestri.

London, 21. febr. o. Sročil so prišlele v London vesti, da so japonska vojna letala bombardirala okraj Kaolung pri Hongkongu, pri čemer je padlo več bomb na ozemlje angleške koncesije. V Foreign officeu in kolonialnem ministristvu sicer o dogodku niso dobili podrobnejših informacij, a vest je že sama na sebi izzvala pravo senzacijo in angleški tisk davi z ogorčenjem zahteva, da vlada z vsjo odločnostjo nastopi proti kršenju angleških suverenih pravic na Daljnem vzhodu. Dejansko je angleški poslanik v Tokiju prejel brzojavno na-

vedilo, da ostro protestira pri japonski vladi zaradi tega dogodka. Intervencija v Tokiju je bila že danes dopoldne izvršena.

Hongkong, 21. febr. br. O incidentu, ki se je pripetil v okolici Hongkonga, je bilo mogoče izvedeti naslednje podrobnosti:

Devet japonskih letal sestreljenih

Čungking, 21. febr. br. Okrog 30 japonskih letal je danes v dopoldanskih urah napadlo Lančao, važno cestno križišče, preko katerega se usmerja v zadnjem času ves promet med Kitajsko in Rusijo. Nad mestom se je takoj razvila huda letalska bitka in je kitajskim letalcem uspelo sestreliti devet japonskih letal, naker so se Japonci naglo umaknili.

Nov atentat v Šanghaju

Šanghaj, 21. febr. br. Davi je bil v mednarodni koncesiji izvršen atentat na kitajskega politika Markilija. Markilij je že osma žrtev kitajskih nacionalistov iz vrst kitajskih državnikov, ki so se postavili na japonsko stran. V zadnjih štirih dneh je bil to v Šanghaju že peti politični umor. Markilij je podpiral Japoncem naklonjeno vlado. Pred leti je bil kitajski poslanik v Bruslju. Atentatorjev do popoldneva niso izledili.

Razočarani povratnik iz Španije

V beograjskem »Vremenu« objavila sin pokojnega ministra in senatorja Koste Timotijevića, novinar Sinisa Timotijević svoje spomine iz mednarodne brigade v Španiji, v kateri se je boril 16 mesecev na republikanski strani. V svojih člankih pravi, da so tvorili moštvo mednarodne brigade po večini politični idealisti, ki pa so bili kmalu razočarani. Med drugim pripoveduje:

»V brigadah je vladala komunistična manjšina. Razočarani idealisti so nadaljevali svojo borbo, ker se vrniti sploh niso mogli in ker so hoteli ohraniti svojo čast. Ljudje, ki mislijo, da je bila španska državljanska vojna v primeri s svetovno vojno manj krvava in strašna, se hudo motijo. V Španiji je prišlo do polnega udeleževanja moderno orožje, ki je bilo med svetovno vojno šele v pričetku razvoja. Res pa je, da je bila uporaba topništva minimalna, ker je primanjlovalo obema vojskama streliva. Najhujše orožje je bi-

lo v španski državljanski vojni letalstvo, čeprav letala niso škodovala toliko borcem v strelskih jarkih, kakor ljudem v zaledju. Onemogočala pa so s svojimi napadi kretanje rezerv, prevoz vojnega materiala in ranjenecv ter sejala demoralizacijo med bojevniki. Kdor je doživel vsaj eno letalsko bombardiranje mest in naselbin, ta šele ve, kako strahovito demoralizirajo taki letalski napadi. Premoč Francovega letalstva je bila velika ter je v največji meri doprinesla k njegovi zmagi. Bil to so dnevi, ko je križarilo nad našimi postojankami 60 do 80 Francovih bombnikov in prav toliko, če ne še več, lovskih letal.

Kar se tiče položaja Slovanov v mednarodnih brigadah, posebno pa še Jugoslovencov, pravi Timotijević, da so bili »pravi pastorki. Nепrestano so nas pošiljali na najbolj izpostavljene položaje. Tudi pri preskrbi s hrano, obleko in strelivom smo Slovani vedno najslabše odrezali.

Azano kličejo v Madrid

Pariz, 21. febr. AA. Predsednik španske republike Azana je prejel od predsednika republikanske vlade Negrina brzojavko s pozivom, naj pride čim prej v Madrid, da se omogoči normalno ustavno delo vlade. V brzojavki naglašja, da vlada v republikanski Španiji popoln mir in da prebivalstvo manifestira za sklepe vlade. Azana je v svojem odgovoru obrazložil Negrinu potek pogajanj za sklenitev premirja. Trdijo, da bo Azana podal ostavko, če dobi republikanska vlada formalno obljubo od nacionalistične vlade, da ne bo izvrševala represalij.

Toulouse, 21. febr. e. Skupina republikanskih generalštabnih oficirjev in članov

kortesa je odpotovala z letalom v Valencijo. Pred odhodom so izjavili, da je republikanska španska vlada sklenila, da bo nadaljevala borbo za svobodo, dokler ne bo svobodna vsa Španija.

Berardova misija

Hendaye, 21. febr. AA. Sročil ob 20. je prišel v Hendaye senator Leon Berard, ki je po kratkem razgovoru s prefektom spodnjih Pirenejev odpotoval takoj v Saint Jean de Luz, odkoder je po telefonu govoril z ministristvom za zunanje zadeve.

Pariz, 21. febr. AA. Uradni list objavlja odlok o otvoritvi kredita 20 milijonov fran-

kov kot podporo za španske begunce.

Slovaški minister o sodelovanju s čehi

Člani avtonomne slovaške vlade, ministri dr. Družčanský, dr. Pružinský in Teplanský so se dne sprejeli novinarje in jim odgovarjali na niz vprašanj o gospodarskem položaju avtonomne Slovaške. Minister dr. Pružinský je govoril v glavnem o poljedelstvu in industriji, na politično-gospodarska in finančna vprašanja pa je odgovarjal minister Teplanský, ki je dejal med drugim:

»Iskreno sodelovanje med Čehi in Slovaki je zelo potrebno. Nova ustavna uredba naše države je dala vsem trem narodom v skupni republiki in tako tudi Slovaki nekatere gospodarske pravice, toda nalaga nam seveda tudi dolžnosti. Mi Slovaki poudarjamo, da hočemo živeti v skupni državi Čehov, Slovakov in podkarpatskih Rusov kot enaki med enakimi, kot iskreni bratje. Ustava se mora vsestransko spoštovati, iz skupnega političnega življenja moramo iztebiti vse neugodne mo-

mente, ki ne koristijo miru, redu in medsebojnemu razumevanju in ki predvsem ne koristijo pravni sigurnosti, ki je tako potrebna za gospodarsko obnovo. Sodelovanje, tesno, vsestransko in odkrito sodelovanje vseh treh narodov je danes državi neobhodno potrebno. Za gospodarsko obnovo Slovaške se nam ponuja tudi tuji kapital, toda mi hočemo sodelovati v prvi vrsti s češkimi gospodarskimi krogi. Če samo naše gospodarske naloge zahtevajo skupne napore in sodelovanje med Čehi in Slovaki. Priznati moramo, da nudi češki kapital dokazne iskrene težnje po omogočenju gospodarske obnove na Slovaškem.

Žitni pridelek v Nemčiji

Berlin, 21. febr. AA. Po statističnih podatkih je lanski pridelek pšenice v Nemčiji znatno poskočil. Pridelek rži je za 14% večji od predlanskega, pridelek ječmena za 53%, pridelek ovsa pa za 7,6%.

Konklave — 1. marca

Vatikan, 21. febr. AA. (Havas). Zasedanje konklave se začne 1. marca popoldne.

Beleške

Posvetovanja

opozicijskih politikov

V Zagreb je prišel dr. Juraj Šutej, ki je imel daljši razgovor z dr. Mačkonom in inž. Košutićem. Po sestanku z dr. Mačkom je konfiriral dr. Šutej še z Večeslavom Vilderm.

V Sarajevo pa se je pripeljal narodni poslanec dr. Lazar Marković, ki se je sestel s političnimi prijatelji iz staroradiškalske skupine ter jim referiral o političnem položaju.

Pohvalna odredba

predsednika vlade

Zagrebaški listi ponatiskujejo vest sarajevske »Jugoslovenske pošte«, da je ministristki predsednik Cvetković naročil vsem ministristvom, naj v roku osmih dni popravijo morebitne krivice, ki so bile storjene državnim nameščencem, ker so volili dr. Mačka. Postavljajo naj se nazaj na mesta, na katerih so bili pred volitvami v državni, banovinski in samoupravni službi. Vsi listi pozdravljajo to odredbo predsednika vlade kot prvi korak k pomirjenju in rešitvi naših notranjih vprašanj.

Opuščena

Stojadinovićeve namera

Med pooblastili ki jih je pripravil dr. Stojadinović, da si omogoči s 1. aprilom svojo diktaturo, se je nahajalo tudi pooblastilo za ministra socialne politike, da izda uredbu, po kateri bi se lahko razpustile vse dosedanje delavske strokovne organizacije in se ustanovila enotna strokovna organizacija na osnovi voditeljskega načela. Kot nositelj te organizacije je bil predviden »Jugorase«, ki je v to svrhu že izvajal obsežne priprave. Neposredno pred padcem Stojadinovićeve vlade se je, kakor je znano tudi pri nas izvršila, fužija Zveze združenih delavcev pod vodstvom župnika Križanana z »Jugoraso«, in so bile odložene v zvezi s tem tudi volitve obratnih zaupnikov. V predlogu finančnega zakona, ki ga je sedaj vlada predložila narodni skupščini, tega pooblastila ni več.

Želje »Straže v viharju«

Glasilu katoliških akademikov »Straža v viharju« piše: »Mladi čutimo odgovornost svojega poslanstva: pred Bogom in »narodom bomo dajali odgovor za svoj čas. V katerega smo postavljani. Po svoji vesti ne moremo več molčati. Zahtevamo nazaj svoje organizacije, katerih smo bili pred leti na srednjih šolah oropani. Zahtevamo enakopravnost kot državljani iste države in kot člani istega naroda. (Pa menda vendar ne jugoslovenskega? Op. ur.) Zahtevamo, da se pravice Slovence dijaške zveze uzakonijo in zaščitijo kot prvenstvene in da se ji prizna privilegiran položaj, kot ga doslej uživa samo »sokolstvo.«

»Domoljube, po katerem posnemamo ta citat, dostavlja lakonično: »Tako naj bo! Pozabljamo samo dostaviti, kako naj bi Slovence dijaška zveza imela pravico do istih ugodnosti, kakor jih imajo Sokoli, ki so pred nastopom vojaške službe preživeli svoja mlada leta v sokolski telovadnici in se telesno pripravljali za službo državi in narodu v vojaški suknji. Mladencem okoli »Straže v viharju« najbrže bde pred očmi vzori Hlinkovih gardistov...

Rezultati skupščinskih volitev v Ljubljani

Zadnje dni se mnogo govori o številkah pri skupščinskih volitvah v Ljubljani. Zato ne bo nezanemljivo ako pogledamo, kakšni so bili rezultati v našem mestu v zadnjih desetih letih. Pri zadnjih normalnih volitvah 1. 1927 je štela Ljubljana 15.126 volilcev. Glavna kandidata sta takrat dobila dr. Albert Kramer 4604, dr. Anton Korošec 4581 glasov.

Prve volitve po sedanjem zakonu so bile 1. 1931. Ljubljana je štela takrat 16460 volilcev. Kandidat dr. Albert Kramer je dobil 13.464 glasov ali 82 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Pri volitvah 1. 1935 je dobil kandidat Rajko Turk od celokupnega števila 18.991 volilcev 12.489 glasov. Ljotič 169. Maksimović 17. dr. Maček 198. Pri volitvah 1. 1938 je naraslo število volilcev v Ljubljani na 23.695. Izvoljeni kandidati dr. Anton Korošec je dobil 13.176 glasov, kar pomeni 55 odstotkov volilnih upravičencev.

Najhitrejša vojna ladja na svetu

Italijanski listi poročajo, da so bile te dni končane polizušne vožnje z izvidniško ladjo »Tascent«, ki so jo zgradili v Livornu na račun sovjetske Rusije. »Tascent« bo najhitrejša vojna ladja na svetu. Pri poskušni vožnji je vozila z brzino 44 morskih milj. to je 81 km na uro. »Tascent« razpolaga s stroji, ki razvijajo do 112.000 konjskih sil. Oborožen je s 6 topovi, 6 protiletalskimi topovi, 6 težkimi strojnimi mi in 9 cevni za lansiranje torpedov.

Nizozemska

državna obramba

Nizozemski obrambni minister van Dijk je te dni predložil prvi zbornici (senatu) poročilo o stanju nizozemske narodne obrambe in o bodočih obrambnih načrtih. V poročilu poudarja med drugim, da bodo obmejne čete močno povečane in da se bodo nadaljevala obmejna utrditvena dela, da pa za Nizozemsko sistem obmejnih utrdb po zgledu Maginotove ali Siegfriedove linije ne prihaja v poštev. Tudi podzemne naprave za letala na nizozemskem terenu ne morejo biti zgrajene.

Minister opozarja dalje na obrambna dela v holandski Indiji in pripominja, da Nizozemska v tem pogledu prav nič ne zaostaja za pomorskimi velisilami, ki imajo tam svoje interese. Nizozemska bo prav tako kakor suhozemno vojsko povečala in obnovila tudi svoje pomorske bojne sile. Doslej so bile že izpolnjene luknje v gradnji lažjih bojnih ladij, sedaj pa je na vrsti zlasti sprememba trgovskih ladij v pomorske vojne ladje.

»Giornale d'Italia« o naši politiki

Rim, 21. februarja. AA. »Giornale d'Italia« prinaša članek svojega ravnatelja Virginia Gayde pod naslovom »Evropski momenti in jugoslovenska politika«. V članku pravi med drugim, koliko so govorili o spremembi smernice jugoslovenske zunanje politike. Toda izjava zunanjega ministra je pokazala pravo stališče Jugoslavije. Minister dr. Cincar-Marković je v svoji izjavi novinarjem jasno preciziral: Pod mojim vodstvom ne bo nobenih sprememb dosedanje zunanje politike, ki je v evropski skupnosti prinesla tolikšen ugled Jugoslaviji.

List citira nato v celoti Cincar-Markovićev izjavo, potem pa pravi: »Enako izjavo je podal tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković, ko je dejal, da bo kraljevina Jugoslavija nadaljevala zunanjo politiko z istim prizadevanjem in v isti smeri. Po drugi strani pa poudarjajo da je prišlo do vladne spremembe v Jugoslaviji edino zato, da se likvidirajo notranja vprašanja, posebno da se uredi razmerje s Hrvati, ker je to

eden najvažnejših notranjih problemov v Jugoslaviji. Sprememba je torej prišla zaradi ureditve notranjih vprašanj, v zunanji politiki se bo pa nadaljevala ista smer. Italijansko-jugoslovensko razmerje so priznali že v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu ne samo kot srečno razčiščenje razmer na Jadranu, kot eno izmed življenjskih poroštev narodne varnosti Jugoslavije, temveč so priznali v njem tudi glavni pogoj za svobodno razvoj zunanje politike, ki se čedalje bolj razširja, čim bolj rase nacionalna moč države. Če je jugoslovenska vlada popolnoma varna nazven, se lahko loti urejanja notranjih problemov, ki predstavljajo sklepno fazo narodnega zedinjenja. Politika sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo je rešena vseh tujih vplivov in temelji na zdravi in realistični osnovi. Ta politika se ne ravna po začasnih, ampak po stalnih interesih obeh držav. Gospodarska realnost in nove smeri govore absolutno za to sodelovanje.

Italijanska uigibanja o novem papežu

Organ italijanskega antisemitizma in razizma, revija »Vita Italiana«, ki spada v krog listov ministra Fašistacije, objavlja pod naslovom »Od Pija XI do Pija XII.« zanimiva uigibanja o »papabilih«, kakor nazivajo one kardinale, ki prihajajo v poštev za novega papeža. Revija se ogreva za antisemitizem in razizem. Najbolje bi bilo, ako bi papež izšel iz cerkvenih redov, ker že dolgo ni bilo papeža, ki bi izšel iz teh vrst, in ker dokazuje zgodovina, da je bila taka izbira vedno posrečena. Revija nato navaja imena kardinolov, ki pripadajo redovom. V poštev prihajajo dominikane Boggiani, benediktinec Schuster, karmelitec Piazza in jezuit Boetto Boggiani, ki ima 79 let, je prestar. Kardinal Schuster je proti koncu preteklega leta označil nordijski razizem za novo herezijo, ki predstavlja mednarodno nevarnost. Tudi Piazza je sredi januarja letošnjega leta kritiziral na sistčne nauke, katerim je odrekel sleherno znanstveno osnovo in jih označil za »smrtno izvajanje materializma«. Preostane po-

tem takem po mnenju revije samo kardinal Boetto, jezuit, ki je inteligenten in izobražen, obenem pa organizacijski praktik in mož, sposoben ukazovanja. Glede jezuitskega stališča do razizma navaja revija izjavo slovaškega jezuita Milkuša, po katerem je: 1. Cerkev pokazala vselej svojo naklonjenost ločitvi med krščansko in židovsko družbo in 2. krščanska doktrina ne nasprotuje državnim protizidovski akcijam. Italijanska revija ne dvomi, da bi kardinal Boetto kot jezuit pokazal prav tako naklonjenost razizmu in antisemitizmu kakor Slovak Milkuš.

Tudi znana poluradna zunanjepolitična revija »Relazioni Internazionali« objavlja svoje pripombe glede »papabilov«, ki jih za razliko od ostalih italijanskih listov navaja samo sedem, na prvem mestu spet kardinala Boetta, ki je genovski nadškof, nato pa kardinal Lavitrana, palermeskega nadškofa, Nasallija Rocco, bolonskega nadškofa, del la Costo, florentinskega nadškofa, ter kurijske kardinale Marmaglia, Tedeschina in Magliana.

Nova belgijska vlada

Bruselj, 21. febr. o. Mandatar krone Pierot je končno sestavil belgijsko vlado, čeprav mu ni uspelo, da bi pridobil za sodelovanje tudi liberalno stranko. Tako se je razbila v Belgiji že tradicionalna koalicija katoliške, socialistične in liberalne stranke. V novi vladi je skoraj polovica ministrov iz vrst nepolitičnih strokovnjakov. Trije člani vlade pripadajo katoliški, trije socialistični stranki, ostalih 5 ministrov pa politično ni opredeljenih. Pierot si je pridržal za ministrstvo predsedstvo. Minister za zunanje zadeve je postal socialistični senator Soudant, finančni minister je neparlamentarec.

Rekvjem za papežem

Pijem XI. v Londonu

London, 21. februarja AA. V znamenje žalosti nad smrtno blagopokojnega papeža Pija XI. so bili danes na buckinghamski palači in na javnih poslopjih razobešene zastave na pol droga. Doda se ni objavljen uradni dan žalovanja. V westminstrski katedrali je bil danes rekvjem, ki ga je opravil nadškof Goldphry, apostolski delegat v Veliki Britaniji. Odposlanec Nj Vel. kralja Jurija VI. je bil vojvoda Norfolkski. Vlado je zastopal zunanji minister lord Halifax, nazočni pa so bili tudi člani diplomatskega zbora.

Spoj Črnega morja z Egejskim preko Balkana

Atene, 21. febr. p. Grški listi mnogo razpravljajo o velikem kanalu, ki naj bi se zgradil v glavnem po jugoslovenskem ozemlju in bi preko Balkanskega polotoka spajal Črno morje z Egejskim. Za kanal bi se uporabile struge Timoka, Morave in Vardarja. Po timoški strugi bi šel kanal spetohka vzdolž bolgarsko-jugoslovenske meje, nato proti Nišu, od tam po strugi Morave skoraj do njenega izliva in končno po strugi Vardarja do Soluna. Prekop bi bil dolg 550 km in bi znašal stroški 1.800 milijonov din.

Korporacijski parlament v Italiji

Rim, 21. februarja, AA. Za 1. marca pričakujejo v Italiji kraljev dekret o zaključitvi poslednje zakonodajne periode sedanje parlamenta, ter po sklicanju nove korporacijske skupščine na dan 23. marca, to je na obletnico ustanovitve zveze fašistovskih bojev. Na prvi slavnostni seji korporativne skupščine bodo prebrali kraljevo prestolno besedo.

Nov angleški pomorski orjak

London, 21. febr. AA. Angleški kralj bo prisostvoval danes popoldne krstitvi nove 35.000 tonske vojne ladje, ki bo danes spuščena v morje.

Avtomobilska uredba v Nemčiji

Berlin, 21. febr. AA. Prometni minister Müller je izdal uredbu, ki naj poveča varnost prometa. Po njej bodo morali imeti šoferji avtobusov posebne knjižice. Razen tega določa uredba, da mora biti karoserija vsakega avtobusa iz kovine, okna pa iz posebnega stekla, ki se ne ubije. Avtobusi pridejo vsako leto v pregled. Avtomobili bodo morali biti pobarvani temno modro s pasom slonovine barve.

V narodni skupščini ni prostih mest

Beograd, 21. februarja. AA. Vsi zainteresirani se opozarjajo, da so vsa službena mesta v narodni skupščini izpolnjena ter da se zaradi tega prošnje za te službe ne bodo jemale v poštev, niti ne bo kakih novih nastavitvev, ker zanje ni proračunske možnosti. (Iz kabineta predsedništva narodne skupščine).

Češki fašisti obnavljajo svojo stranko

Praga, 21. febr. br. Te dni je bil v Pragi sestanek tako zvanega fašističnega velikega sveta. Gajdove fašistične organizacije. Na tem sestanku so zahtevali takojšnje satisfakcije generalu Gajdi in spremembo vlade, katere član naj bi postal tudi general Gajda. Zahtevali so tudi kaznovanje onih organov oblasti, ki preganjajo fašiste. Če vlada ne bo ugodila zahtevam fašistov, bodo izstopili iz fronte narodne enote.

Uspeh Lhotkovega baleta v Monakovem

München, 21. febr. AA. V bavarski državni operi je bila včeraj predstava baleta »Vrag na vasi«, dela jugoslovenskega skladatelja Frana Lhotke. Pri premijeri je bilo navzočih večje število uglednih predstavnikov, med drugimi tudi odpravnik poslov na kr. poslanstvu v Berlinu Ivan Kovacević, ki je bil našel zaradi te predstave prišel v Monakovo. Glavni vlogi sta igrala Pino in Pia Mlakar. Vlogo vraga je igral član beograjskega narodnega gledališča Dobrohotov. Predstavo je gledal tudi kompozitor Fran Lhotka. Obistnovo je z dolgotrajnim in navdušenim ploskanjem pozdravilo izvajalce in Lhotko. Balet »Vrag na vasi« bodo predvajali v Monakovo večkrat. Kritika o njem je najpovoljnejša.

Učiteljsko vodstvo pri predsedniku vlade

Beograd, 21. febr. AA. Predsednik vlade in notranji minister Cvetković je sprejel zastopnike centralne uprave učiteljskega združenja, in in sicer predsednika Ivana Dimnika ter podpredsednika Todorja Dimitrijevića in M. Kranjčevića.

Opozorilo izvoznikom v Italijo

Beograd, 21. febr. AA. Opozarjajo se izvozniki žive živine v Italijo, naj ne kupčujejo z italijanskimi izvozniki, če nimajo dovoljenja Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine iz Beograda, da se ognejo nepotrebni škodi sprico novega režima izvoza v Italijo.

Iz državne službe

Beograd, 21. febr. p. Načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani Lovro Sušnik je napredoval v 3/2. docent na pravni fakulteti ljubljanskega vsučilišča dr. Gorazd Kušej na v. 6. pol. skupino.

V poštini službi sta bila premeščena kontrolorka Franja Olivčič iz Mostrane v Ljubljano in kontrolor Franjo Muraj iz Ljubljane k poštini direkciji v Zagrebu.

V železniški službi so bili premeščeni strojevodje Jakob Tončič iz Maribora v Zagreb, Franc Kajzer iz Ljubljane v Zagreb, Ciril Kobal iz Zagreba v Ljubljano in Franjo Škoflec iz Zagreba v Maribor.

Beograd, 21. febr. AA. S kraljevim ukazom je povišan za zdravstvenega višjega pristava v domu ljudskega zdravlja v Kranju v 6. skupini dr. Karel Petrić.

Vremenska napoved

Zemunska: Prevladovala bo oblačnost z nekaj dežja ponekod. V goratih predelih sneg.

Dunajska: Po večini manj oblačno, temperatura se ne bo mnogo izpremenila.

Na razstavi italijanske knjige

Knjiga kot posredovalka

V zadnjih letih smo imeli v Ljubljani razstavo češke in slovaške knjige, dalje razstavo francoske knjige na velesejmu in lanske jeseni jubilejno razstavo slovenske knjige. Sedaj smo dobili še velikopotezno razstavo italijanske knjige. Tudi to pričuje, da se vzlic vsej »krizi« knjige niso zmanjšali njen pomen za življenje narodov in posebej še za njihove medsebojne odnose.

Tudi razstava italijanske knjige nam je prispela v znamenju razširjenja in poglobljanja sosedskih odnosov, kot nekaka duhovna ambasadorica tiste »svete Italije«, ki živi v delu svojih genijev. Prispela je kot nositeljica in zastopnica kulturnega poslanstva, ki o njem vemo, da je uspešno in trajno samo takrat, če se — kakor je nedavno v zvezi z italijansko antologijo slovenske lirike pravilno poudaril odlični italijanski publicist Franco

glede na značilno knjižno opremo velikih založništva, kakor so Hoepli, Vallecchi, Bompiani itd. Na nasprotni strani najdeš italijanske izdaje svetovnih avtorjev, med njimi Manacordijev prevod »Fausta«, dalje študije iz svetovnih literatur i. dr.

Posebno lep in zanimiv je oddelek za literaturo o upodabljanju umetnosti in arhitekturi. Tu je množica sijajno izdanih monografij o velikih italijanskih slikarjih in kiparjih, razkošnih knjig z reprodukcijami slik in kipov; dalje so tu pomembna dela o moderni arhitekturi, začetni zvezki Venturijeve »Storia dell'Arte italiana« in razne druge podobne izdaje tvrdki Treves, Mondadori i. t. d. V ospredju dvorane je enajst knjig Hoeplijeve izdaje Mussolinijevih »Scritti e discorsi«, ki se jim vsako leto pridružuje nova knjiga.

Na desni strani dvorane je zgoraj mladinska literatura, med njo razkošna izdaja klasičnega dela italijanskega mladinskega slovstva, de Amicisovega »Il Cuore«. Med mladinskimi pisci srečujemo znamenita imena A. S. Novara, Virgilia Brochi i. dr. Majhna, vendar pa tehtna je zbirka muzikalne literature: med njo je faksimilirana partitura Bellinijeve »Norme«, partitura Puccinijeve »Turandot« i. dr. Posebno razveseljiv oddelek združuje izbrano slavistično slovstvo, med katerim prevladujejo izdaje rimskega »Istituta per l'Europa orientale«. Izmed teh nas posebno zanima Lo Gattova obsežna »Storia della Letteratura russa«, dalje jubilejni zbornik A. S. Puškina (1837), Cronjeva monografija o Otonu župančiču. Tu so tudi Urbanjevi »Scritti« jugoslovani in Salvinijeve »Liriche slovene moderne«. Na drugi strani so stari tisk, med njimi beneški tisk srbohrvatskih verskih knjig in slovarjev ter prva izdaja Fortisove »Viaggio in Dalmazia« (1774), po kateri se je

Goethe navdušil za srbohrvatsko narodno pesem in prevlel »Hasanaginico«.

Znanost in drugo

Nadaljnji oddelki nas seznanjajo s primkami manjših enciklopedij, slovarjev in jezikovnih učbenikov, nato imamo oddelek za versko slovstvo z izdajami prilep, skolasikov in novejših katoliških filozofov in bogoslovcev; osrednje delo je Umberto Moricea 5 zvezkov obsegajoča »Storia della letteratura latina christiana«, obdobje vzbujajo Laterzove izdaje starih filozofskih pisateljev. Naslednji oddelek ima literarno-zgodovinske spise, nakar sledi oddelki za čisto znanost, z izdajami rimske akademije; tehnična in medicinska literatura sta zastopani z reprezentativnimi, pa tudi s praktičnimi deli.

V sredinskih vitrinah so razgrnjene največje dragocenosti te razstave: faksimilirane izdaje srednjeveških rokopisov, med njimi Petrarcev eksplanir Virgilija z njegovimi lastnoročnimi opombami. Dalje so tu klasični in luksuzni izdaji, monumentalna, ilustrirana »Divina commedia«, pa nekateri primeri luksuznih vezav.

Pomen razstave

Razstava pričuje o velikem razmahu in tradicionalnem kultu knjige v Italiji, o razgibanosti njene sedanje knjižne produkcije, zlasti o njeni cvetoči strokovni književnosti; priča pa tudi o klasični in historični podlagi vsega današnjega italijanskega življenja in ustvarjanja, prav kakor o visoki estetskih kvalitetah duhovne tvorbe. Obiskovalci, med katerimi je posebno številna mladina, si ogledujejo z očitnim zanimanjem te knjižne zaklade velikega sosednega naroda, ustvarjene v enem najlepših jezikov sveta in v duhu slavne latinske in sredozemske tradicije.

Italijanski prosvetni minister g. Dino Alfieri

Clariantini — nastanjanja na obojestransko duhovno izmenjo in smotno urejeno medsebojno spoznavanje. Pravilno je naglašal oficijelni zastopnik Italije, generalni konzul g. Guerrini Maraldi v svojem slovenskem govoru ob otvoritvi razstave, da je poglobitev kulturnih stikov najboljši sredstvo za povzdigo zaupanja in utrditev prijateljstva med narodi. Slovensko občinstvo, ki v zelo velikem številu obiskuje razstavo italijanske knjige v glavni dvorani Narodne galerije, je pokazalo vso dobro voljo in obenem trdno zaupanje, da bo lahko tudi njegova kultura pomagala utrjevati mostove prijateljstva med Italijani in Jugoslovenci.

Ureditev razstave

Razstava je urejena po dobro premišljenih načrtih, ki upoštevajo celoten estetski vtisk prav kakor zmiselnost in praktičnost posameznih polj in vitrin, tako da razstavljene knjige stopajo čim bolj v ospredje. Poseben sistem zložitljivih polj, ki so le delno pokrite s steklom, je omogočil prav sredino in okusno izrabo prostora. Bela barva etalaj in vitrin prijetno kontrastira z barvnimi učinki knjižnih platnic, za stenski okras in obenem za prikazovanje znamenite višine italijanskih ilustracij pa je preskrbljeno z reprodukcijami raznih umetnostnih mojstrov in v mestnih vedut.

Politika, klasiki, zgodovina

Prvi oddelek takoj ob vstopu na levi seznanja obiskovalca s politično literaturo, med katero prevladujejo dela o zgodovini in doktrini fašizma. Na drugi strani etalaje je razstavljena obilna pravna literatura, med njo monumentalna izdaja novega »Codice civile«, dalje več socioloških spisov znamenitega pomena, kakor je na pr. Pareto »Trattato di sociologia generale«. Tu se vrste tudi zajeti zvezki ene najlepših enciklopedij sveta: »Enciclopedia italiana«.

Drugi oddelek nam kaže razne reprezentativne izdaje italijanskih klasikov. Med njimi zavzemajo posebno častno mesto državne izdaje zbrana dela Carduccia in D'Annunzia, potem »Le opere di Dante« v izdaji »Società dantesca italiana«. Tu je tudi krasotna izdaja D'Annunzijeve drame »La figlia di Jorio«, dalje nahajamo na policah lepe izdaje Goldonija, Leopardija in Manzoni, Laterzovo zbirko »Scrittore d'Italia«, Rizzolijeve izdaje klasikov in tiste lične knjižnice žepnega formata poleg miniaturnih izdaj, ki so v romanskem svetu mnogo bolj priljubljene kakor v našem. Zanimive so nadalje Zanoellijeve izdaje grških in rimskih klasikov.

Nadaljnji oddelek je posvečen zgodovini od etruske dobe tja do abesinske vojne. Posebno dobro je zastopana zgodovina risorgimenta (Masi, Patroni, Rota, Spalanzoni), pozornost vzbujajo Mondadorijeve monumentalna, več knjig obsegajoča »Storia della guerra mondiale«. Dobro je zastopana zgodovina kolonialnih vojn in sploh literatura o italijanskih kolonijah v Afriki; tu je tudi obsežna zgodovina Abesinije. Na to slovstvo se naslanja izbrana vojaška literatura, med njimi zopet spisi o svetovni vojni in o kolonialnih osvojevanjih; spredi vojaških knjig te opozori nase nov sprevod futuristov Marinettija »Il Poema africano«.

Literatura, umetnost

V četrtem oddelku so poleg literarno zgodovinskih spisov izbrana leposlovna dela vodilnih pisateljev moderne dobe (F. G. G. P. Papini, Cecchi, Moretti, Prezzolini, Rossi, Bacchelli, Pirandello, Ada Negri i. dr.) Tu so tudi nekatere priporočljive pesniške antologije, zlasti Gavanijeve najnovejša »Splendore della poesia italiana«. Nekatere knjige so poučne zlasti

Prihodnje leto bo še vse drugače

Včeraj smo obširneje poročali o letošnjem ljubljanskem pustnem korzu. Danes je pepelnica, pust je pokopan in zdaj lahko čakamo spet leto dni, da bo njegova pot po Ljubljani zmagovitejša, kakor je bila v nedeljo. Desetističev, ki bodo prišli gledat drugi ljubljanski korzo, ne smemo razočarati. Treba bo, da prevzamejo organizacijo takšne prireditve poleg letošnjih organizatorjev v roko tujkoprometne in propagandne organizacije, ki bodo znale s pomočjo umetnikov in dekoraterjev sestaviti nekaj takega, da bo tudi z duhovnostjo v sorodstvu in bo po pravici nosilo

ime pustnega korza. Prav gotovo je letošnja prireditev dala pobudo, da se korzo obnovi. Premišljena, originalno sestavljena pustna prireditev bo postala naša vsakoletna znamenitost, ki bo vselej privlačjala v Ljubljano na tisoče tujcev.

Slika nam kaže impozanten zaključek letošnjega korza: desetističev, ki so se razdovednosti niso mogli ušestiti, so se razhajali v nekoliko pepelnicnem razpoloženju. Prihodnje leto jih bo gotovo še več, saj pameten človek vidi, da vsaka šola nekaj stane in tudi hrast se omaja in hrib, zvedanost Slovenca ne gane.

Tehniki iz prestolnice v naših krajih Poleg Ljubljane so si ogledali Gorenjsko in Trbovlje

Ljubljana, 21. februarja

Te dni so se pričele na naših univerzah semestrane počitnice, pa so beograjski gradbeniki izkoristili ugodno priliko, da si kljub zimskemu času, ko je gradbena delavnost manjša kakor sredi leta, ogledajo

važnejša gradbena dela, ki so pri nas v teku. Obiskali so tudi Bled in Bohinj. Tokratna pot beograjskih tehnikov v Slovenijo je bila vrnitev obiska gradbenikom naše Almae matris, ki so si lani o veliki noči ogledali našo prestolnico.

Goete je vodil univ. prof. inž. Zadravski, ki je kot statik splošno znan v strokovnih krogih in zelo uvažen kot izvršilec velikih gradenj iz stroke. ki jo predava na tehnikih. V nedeljo so jih ob prihodu v Ljubljano sprejeli naši tehniki, za univerzo pa jih je pozdravil univ. prof. inž. dr. Kasal, ki se je tudi vse tri dni njihovega bivanja med nami zavezal za to, da je bilo bivanje dragih gostov čim lepše. On ima tudi za lanske prvo srečanje obeh tehnik največji zaslug. Pred leti že se je s svojim znanstvenim delom vidno uveljavil na beograjski tehnik in v najširših strokovnih krogih, zato je lani tudi pripravil vse potrebno, da so se tehniki prestolnice in naše univerze sešli na prijateljski osnovi osebnega spoznavanja. V nedeljo so si gostje ogledali v Ljubljani predvsem univerzo, novo vseučiliško knjižnico, prostore kemičnega in rudarskega inštituta in tehniko simo. Ni so mogli prikriti začudenja, da so priliko, v katerih živi naš študent, res več kot skromne, skoraj da mizerne. Njihova tehnika je bogato dotirana od države in podpirana tudi od zasebne naklonjenosti številnih resničnih dobrotnikov mladega inženjerskega rodu. To razliko so itak že lani s kaj tesnimi občutki doživeli naši gradbeniki, ki pri ogledovanju beograjske tehnike enako niso mogli verjeti, da imajo njihovi tovariši v prestolnici vse tako lepo urejeno. In vendar je kakovostno naš obsejnost najmanj enakovreden onim z ostalih univerz v državi. Nasprotno, celo vse bolj iskan, cenjen in uvažen postaja, četudi pretolče dobo svoje priprave za akademski poklic v naravnost mizernih prilikah in ob pomanjkanju mnogih prepotrebni res sodobnih priprav, ki jih imajo njegovi tovariši na osrednji tehnikih v državi.

Nedeljsko popoldne so gostje izkoristili za ogled gradnje palače Bat'e, kjer jim je

France Smolej

Je preteklo soboto v Zakopanem presenetil ves sportni svet s senzacionalnim uspehom v najtežji smučarski disciplini, vztrajnostnem teku na 50 km, kjer je v premočnem konkurenco nad 50 tekmovalcev dosegel na cilj kot 9. v času 3:16:06. Smolej je na tem mestu pustil za seboj vse najboljšje srednjeevropske smučarje, med njimi vse Italijane, Poljake, Švorce in Nemce, pa tudi nekaj odličnih severnjakov. Na sliki ga vidimo, kako smuča po treh urah naporne teka v cilj, razgrizan in nasmehjan, kakor bi se bil pravkar vrnil z lahkega treninga okoli svojih domačih Jesenjc. Dolga leta se je naš Smolej pripravil za velike naloge v sportu, letos pa je dosegel največji cilj, ki ga more doseči sportnik — sportno zmago v plemeniti borbi z ostalimi. Naše čestitke in najboljše želje tudi za bodoče!

podjetje inž. Dedeka oskrbelo nemoten ogled in podrobno strokovno vodstvo. Mogli so videti tudi naš pustni korzo in mesto razgibanja kakor le ob najredkejših prilikah. Podjetnik inž. Dedek je po ogledu pripravil gostom v nebotičniku obilno zakusko. V prijetnem razpoloženju so bile sklenjene številne nove vezi prijateljstva. V napitnicah, ki so jih izrekli inž. Dedek, prof. Kasal, prof. Zadravski, cand. ing. Jelenc, za gradbenike Aleksandrove univerze cand. ing. Megušar in za goste cand. ing. Korolija pa so bile izrečene mnoge klene misli o bodočem složenem sodelovanju mladih tehničnih delavcev. Inž. Dedeku posebej je veljala zahvala za njegovo redko opazno naklonjenost, njegovemu podjetju pa zaželen nov procvit v korist najširših slojev našega naroda, ki ga je inž. Dedek tako vzljubil kot svojega.

Drugi dan izleta je veljal gradbenim delom na Gorenjskem in ogledu lepote našega severnega kota domovine. V spremstvu profesorja Kasala in številnih domačih gradbenikov so si gostje ogledali cesto St. Vid-Jeperca, dalje novogradnjo pri Kranju, leseni most preko Kokre v Kranju in cesto Podvin-Leese. Podjetnik g. Slavac iz Kranja je priredil obed v Lescah. Goricanova Avtobusa iz Trčica in oni Aeroputa, ki ga je vodil ves dan šef letališča dr. Rappe sta nato zapeljala nad 60 člansko družbo izletnikov še na Bled in v Bohinj, ki leži še ves v snegu in gluh tišini pod stena mi planin. Gostje, ki so bili povečini vsi prvič v Sloveniji, niso mogli prehaliti na-

Tudi gluhonemi gredo veselo pred oltar

Vače, 21. februarja

Letošnji predpust je stopilo pred oltar osem parov. Največ pozornosti pa je vzbudila poroka dveh mladcov. Poročila se je naša domačinka 35-letna Francka Poljančeva s Klenka nad Vačami. Francka je v otroških letih zbolela na škrlatinko in je postala gluhonema. Doma so premožni, zato so poslali hčerko v ljubljansko gluho-nemnico, kjer se je prav dobro izobrazila. Zapustitvi šolo se je izučila za šiviljo in je v tej stroki prav lepo napredovala.

Se kot učenka na ljubljanski gluho-nemnici se je spoznala z Jožetom Veselom, gluho-nemnim fantom, doma iz novomeške okolice. Srčna vez, spletena na Zaloški cesti, se je po dopisovanju in obiskih tako utrdila, da sta zaročenca sklenila letos stopiti pred oltar. Poroka na Vačah je privabila mnogo radovednežev. Zupnik je oba zakon-ska kandidata pripravil na sv. zakon. Spraševanje je izvršil pismeno, enako tudi podrobnosti obreda.

Proti nevarnosti

okuženja potom ustne
duplne, jemljite
okusne

Dobivajo
se v vseh lekarnah.
Cena malemu zavitku din
8.—, velikemu zavitku din 15.—

ravnih lepoto prirode, četudi so si ta dva bi-era naše domovine ogledali v dokaj ne-ugodnem času. — Zadnji dan potovanja so izkoristili v Ljubljani za ogled Gradu in nekaterih drugih zanimivosti, na povratku v Beograd so se ustavili še v Trbovljah, kjer jih je vodstvo rudnika ljubezno sprejelo in jim razkazalo, kakšna je Slove-nija pod zemljo.

Upamo, da so odnesli gostje s svojega prvega obiska v Slovenijo čim lepše vtise in da se bodo obljubljeni prijateljski stiki res ohranili v bodoče čim trdnješi, enako tudi da se bo sprejela od prof. Kasala ponude-na »rokavica« za bodoče tekmovalce v čim prirejenjši graditvi tovaršinskih odnosov in pogostejših medsebojnih obiskov pri oblikovanju lepše bodočnosti mladega inženjerskega naraščaja na skupnem torišču — pri delu v resnični slogi.

M.

Tri žrtve splašenih konj

Ježica, 21. februarja

Z dvema vozovoma so se danes popoldne napotili po drva v Trzin posestniki Ignacij Dovč, Alojz Serjak in Andrej Zorman. Z njimi sta bila še dva domača delavca. Ko so prišli na vrh klanca v Dobravi nasproti Podboškovega posestvu, je nastala nesreča. Zaradi kamniškega vlaka, ki hiti tam mimo ob 15.30, so se splašili konji druga voza in se pognali v polnem diru po klanecu. Prvi je skočil z voza Alojz Serjak. Ostala dva gospodarja sta obsedela še na vozu, vdana v usodo. Nekaj trenutkov pozneje je odskočil še Andrej Zorman. Proti znamenju je skušal Ignacij Dovč pomiriti konje. To mu pa ni uspelo in vsa vprega je silovito treščila v voz voznika Strupija, ki

je tam mimo pripeljal moko. Ob sunku je vrglo posestnika Dovča z voza, voz sam pa se je pretrgal. Dočim je zadnji konec voza ostal na mestu, so prednji del vleki konji do Trzina, kjer so se ustavili.

Vsi trije posestniki so pri tej nesreči odnesli več ali manj hude poškodbe. Serjak se je pri odskoku z voza hudo udaril na čelo in se je onesvestil. Zorman si je zlomil nogo in dobil nekaj prask po životu. Dovč pa ima poškodovano nogo in veliko rano na desnem licu. Na pomoč je prihitel zdravnik dr. Jamšek, ki je Dovču zašil rano, da je nato lahko ostal v domači oskrbi. Enako tudi Serjak. Zorman pa so morali prepeljati v bolnišnico.

Priznali so 30 vlomov na Gorenjskem

Radovljica, 21. februarja

Nedavno smo obširneje poročali, kako je skupno z žandarmerijo iz Kranja, Radovljice in okolice policija razkrinkala nevarno vlomilsko družbo, ki je že del časa vlamljala v trgovine in hiše po Gorenjskem. Po zaslugi radovljiških orožnikov sta bila predvsem aretirana organizatorja vlomilske družine France Vodnik in Slavko Kralj, poleg njiju pa je bilo aretiranih še nekaj njihovih sodelavcev. Aretirani vlomilci so doslej priznali blizu 30 vlomov.

Podrobna preiskava je ugotovila, da sta Vodnik in Kralj redno potovala po vaseh med Radovljico in Ljubljano in si ogledovala hiše premožnih posestnikov in trgovcev, da bi dognala, kje se izplača vlomiti. Mingreod sta sama ali po svojih pajdaših napadala tudi ljudi na samotnih

cestah in jih izpotala. Največ sta kradla v okolici Brezje, v Ljubnem, Mošnjah, Retnjah, na Lancovem, v Lesah, Trčici, na Golniku in drugod. Na Plavškem rovtu so pozimi vdrli tudi v svinjak nekega tamonj-nega posestnika, s sekiro pobili prašiča in ga v vreči na sanah odpeljali v neko gostilno, kjer so priredili celo razbojniško pojedino. Marsikaj so pokončali, ne da bi od tega imeli kaj koristi. Ko so možje opazili, da jim stoji žandarmerija in policija za petami, so se za nekaj časa umaknili z Gorenjske proti ljubljanskim okolici, pa so se spet vrnili v okolico Kranja. Ko so orožniki aretirali Kralja in Vodnika, so se njeni pajdaši začeli udeleževati po samotnejših vaseh med Kranjem in Vodicami. Kakor kaže, bo kmalu razkrinkano celotno početje te nevarne vlomilske družbe.

Pepelnica in dekle samica...

Stara slovenska navada je, da morajo ti-sta dekleta, ki se o predpustu ne omože, na pepelnico vlačiti »plohe«. Če se pa v vasi nobena deklica v pustu ne omoži, se lahko fantje preoblečejo v ženske in namesto deklet opravijo ta posel. »O pustu so zrele neveste, v postu pa peste,« pravi hudomušno narodni pregovor, zato se neomožena dekleta prav nič niso vesele. Bohinjska narodna pesem pravi:

Postni čas se približuje.

K'ena dekle mi' zdihuje:

»Kaj, oh kaj je men' storil',

ker zapustu me je svet?

Eno mašo bom špendala,

Pri svet' mu Antonu se bo brala:

De b' se že en mož dohiv,

De b' biv že puklast a' pa kriv!

Ribničani so včasih počastili najstarejšo devico, ki se pred pustom ni omožila, na ta način, da so otroci na pepelnico plohe vlačili po trgu in ga naposled njej pustili pred hišo.

Mind je, mind je veseli predpust,
Ta starim dekletom pri srci slabust...

Dekleta v goriški okolici pa tožijo:

Kako hitro gre zornica,

danes je že pepelnica,

oh, zakaj sem pozabila,

da se nisem omožila.

Na Stajerškem pa so si dekleta tudi fan-te privoščila; če se v vasi noben mladenič ni oženil, se ene deklo v moško obleko obleklo in vozilo po vasi v krpljah slamo, v rokah pa nosilo peh. A dekleta se na fante jeze:

Prešmentani fanti,

zakaj ste le vi?

Zakaj se ne žen'te,

dokler ste mladi,

Kranjska narodna pesem je sicer tudi pol-na tožba, ker se fante ne ženijo, a po-ve tudi, kdo je temu kriv:

Ker čas že prihaja,

že prišu bo post,

me žalost obdaja,

pri srcu slabost,

Zaspali so fantje,

k' so krepki mladi,

držijo se zmrlzo, okoli peči,

Držijo se zmrlzo, oh, zmrlzo grdo;
dekleta trpimo pa muko zato.

Ga iščem, ga čakam, pri oknu sedim,
solze pretakam pa sline cedim.

A to nam le strijo hudobne žene,
ker preveč jezijo nedolžne može.

Saj tekega vraga se vsak lahk' boji,
žensko zagleda, že od daleč zbeži.

Pozor!

Kupite vstopnice takoj!

Z ozirom na to, da se je oglasilo še nešteto ljudi, ki bi radi videli Svengaljeva predvajanja, pa zaradi stalno razprodanih predstav doslej niso mogli dobiti nobenih sedežev — priredi mojster

SVENGALI

še eno produkcijo in sicer jutri v četrtek
23. t. m. ob 21. uri v dvorani kina Uniona!
Vstopnice dobite že od danes naprej v predprodaji!

Na PEPELNIČNO SREDO

se bo vršila v prostorih kleti „Zvezda“

TRADICIONALNA KULINARIČNA RAZSTAVA

od 17 do 19. ure zvečer. — Po razstavi bo v vseh prostorih kleti »ZVEZDA« slankova pojedina z izbranimi mrzlimi prigrizki in ribami vseh vrst.

Domače vesti

• Vse premoženje starih knjigarnarjev iz Pančeva je zdaj last naroda. V Pančevu je umrla v visoki starosti Marija Jovanovičeva, vdova znanega knjigarnarja in narodnega delavca Kamenka Jovanoviča. Marija je bila zadnja članica stare zasluzne srbske rodbine in je zdaj vse premoženje te rodbine — kar jih 10 milijonov dinarjev — last naroda Bratje Jovanoviči so že davno pred vojno bogato podpirali v Pančevu cerkveno občino, šole in razne dobrodelne ustanove, bogatih daril in zapuščini pa so bile deležne tudi nacionalne in prosvetne organizacije v drugih krajih, med njimi tudi: sarajevka »Prosveta«. Marija je v dobroti polni meri pomemala zgled svojih sorodnikov. Ema ulica Pančeva nosi že nekaj let ime velikih dobrotnikov Jovanovičev.

DEBELOST NI LEPA

In lahko čisto dovede do nezadostne nege telesa. Kjer se ničesar ne podvzame, da se telo redno oprasča škodljivih usedlin in gošče, tam nastane debelost, sprva komaj opazna, toda nevarna, a poleg debelosti se pojavijo še druge ovire, ki pretvarjajo življenje v muko. Urejena prebava, pravilno presnavljanje, to sta poglavita pogoja za dobro zdravje.

Ze več desetletij znana in od zdravnikov priporočana je Krusen sol kot dober regulator prebave in presoevne, zato je začne tudi vi s kuro s Krusen-soljo, če trpite zaradi debelosti.

Originalna velika steklenica, stane samo Din 45.—, mala steklenica pa Din 27.—. Dobiva se samo v lekarnah.

Ogi reg 5 09 015/55

• Kričec primer praznovanja pred sodiščem. Pred sodiščem v Petrinji je zaradi groboskrustva obtoženih 10 vaščanov iz Mačkovega sela. Te preproste seljake je privedel pred sodišče praznovanje. V nekaterih krajih je običaj, da mrtvecu, ko ga položijo na mrtvaški oder, zvežejo z vrvi-ko roke in noge, a preden ga položijo v krsto, ga spet razvežejo. V Mačkovem selu pa je lani poleti umrl neki Mile Tadić, ki je užival slab sloves zelo prepirljivega in nasilnega človeka. Ni se ugotovljeno, zakaj tega mrtvca niso razvezali pred pokopom. Baje so neke stare ženske pogreb-cem svetovale naj ga pustijo zvezanega, ker je bil vse svoje življenje tako nemiren. Ta ukrep proti staremu običaju pa je vaščane hudo vznemirilo, zakaj po pogrebu zvezanega mrtvca je nastopila dolgotrajna suša. Spet so bile poklicane stare vračarke na posvet in odredile so, da je treba Tadića odkopati in razvezati, ker se je iz maščevanja »povampiril« in prikladal hudo sušo. O tem posvetovanju so silili tudi razsodnejši in naprednejši prebivalci, a njihovo opominjanje, da je odkopavanje mrtveca na lastno roko prepovedano, ni zaleglo. V neki noči so Tadića odkopali, razvezali in spet zakopali. Ovadbo zaradi groboskrustva in razžalitve časti je vložil sin pokopnega Tadića. Obtoženci so seveda prepričani, da so hoteli le dobro vsej vasi in okolici.

Žene morejo po večkratni nosenosti z dnevnim rabo pol kozarca naravne Franz-Josefove grenčice, užite na tešče želodec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca. — Franz-Josefova voda je davno preskušena najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogi reg 5 09 15 485-35

• Smrt starega zaslužnega mornarja. V svojem rojstnem kraju Orebiču je umrl kapetan dolge plovbe Vid Alešič, ki je kot potomec stare mornariške rodbine že s 14. leti služil na ladjah ter preplul vsa morja. Več let pred vojno je preplaval ladja brodarskega društva »Tricovčice« iz Trsta, po vojni pa je z nekimi svojimi prijatelji ustanovil brodarsko društvo »Levante«, a leta 1931. brodarsko društvo »Alceos«, ki je iz naših pristanišč pošiljalo svoja dva tovorna parnika v Egipt, Palestino in Sirijo. Kapetan Vid, ki je bil zvest nacionalist in najboljši vzgojitelj mladih mornarjev, je šele po 50. letih burnega mornariškega življenja zapustil svojo naporno službo.

• Pomanjkanje sol v Dalmaciji. V Splitu so zborovali učitelji iz vsega sreza in je skupščina posebno pozornost posvetila položaju in razvoju osnovnih šol v srezu. Zborovalci so sestavili spomenico, ki opisuje veliko pomanjkanje sol v nekaterih krajih ter apelira na merodajne kroge, naj pri ustanovitvi novih šol v splitskem srezu posvetijo posebno pozornost vsem Zagore. Pomanjkanje primernih šolskih prostorov se kaže tudi v samem Splitu in je bil tudi na splitsko občino naslovljen poziv, naj se čim prej loti graditve prepotrebni šolskih prostorov.

• Revni vaščani so žrtvovali za šolo 200.000 din. V vasi Donji Livorici v moravskem srezu so že pred leti začeli graditi šolsko poslopje, s stavba je ostala nedovršena, ker občina v svoji blaginji ni imela potrebnih sredstev, podpore pa ni bilo od nikoder. Vaščani so se potem sami lotili dovršitve in so novo poslopje tudi pokrili. Vse to jih je stalo nad 200.000 din. Zdan je pa tudi poštrenovalnim vaščanom zmanjkalo denarja, ki bi bil potreben za šolo, ako opremo. Na dovršitev in opremo šole čaka v občini okrog 500 otrok.

• Mikarjev planinski spisi: Subekripijska doba za prednaročbo druge in tretje knjige Mikarjevih spisov traja le do 15. marca 1939. Prednaročila posredniki: cisljskih cenah sprjema edinoletna pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4. I. Po 15. marcu t. i. bodo že veljavne knjigotrne cene, ki pa so precej višje od cen v prednaročni Naročniki prve knjige Mikarjevih spisov bodo zanesljivo segli tudi po nadaljnjih dveh knjigah našega znamenitega planinskega pisatelja število naklade bo določeno po številu prednaročnikov. V interesu vsakega naročnika prve knjige je da naroči v pisarni SPD nemudoma tudi drugo in tretjo knjigo.

• Velikonocno potovanje s parnikom »Kraljica Marija«. Vkrcaje 2. aprila v Benetkah. Pot vodi na: Krf, Santorin, Ciper (Larnaca, Nicosia), Beirut (Baalbek, Damask), Rodos, Carigrad (Bospor), Atena, Boka Kotorska, Zaključek izeta v Benetkah 21. aprila. Pri vseh pristankih je predvideno prirejanje zanimivih izletov in ogledov mest in luk. Odziv internacionalne publike je za te izlete že precejšen. Cena potovanja je od din 4800 naprej. Podrobna pojasnila in prijave pri: Jugoslovanski Lloyd, Zagreb, Gunduličeva ulica 3 in pri vseh biletarnah »putnik« v državi.

• Na praški vselejem. »Putnik« v Beogradu priredi s sodelovanjem jugoslovensko-čehoslovanske gospodarske zbornice in čl. tujskoprometnega urada v Beogradu od 10 do 15. marca potovanje na praški pomladni vselejem. Izletniki bodo potovali s kolektivnim potnim listom. Podrobnejše informacije se dobe v vseh biletarnah »Putnik«.

• Komaj je ušel smrti, izgubil pa je roko. Pri gradnji murskega mostu v Petanji-kih se je v soboto okrog polne priprilal nesreča, ki je domala zahtevala človeško žrtve. Dvigalo, težko okrog 500 kg, se je zvalilo na roko delavcu Janezu Metličarju iz Bučevca na Murskem polju ter mu popolnoma zdrobilo Bilo pa je še sreča da Metličarja ni zmele. Nezavesten se je zgrudil in so ga prepeljali v murskosobosko bolnišnico.

• Šibenško turistično društvo bo prire-
jalo izlete v inozemstvo. Društvo za pri-
prek turizma v Šibeniku je dobilo dovo-
ljenje za prirejanje izletov v inozemstvo.
Za letos je društvo sklenilo prirediti en-
krat ali dvakrat na mesec med poletno
sezono izlete v Zade: pri katerih bodo
veljali za udeležence kolektivni potni listi.
Meseca maja bo priredilo društvo velik
izlet v Rim, junija pa izlet v razna druga
mesta Italije.

ZA DAMO IN GO- SPODA KROJI IZKLJUČNO PO MERI SALON MODE SOUVAN — CO MODERN TAILORING MESTNI TRG ŠT. 24. SPECIALNI KROJI — NAJELEGANTNEJŠA IZDELAVA — KREI- RAMO EKSKLU- ZIVNE MODELE

• Sestanek odbora za izpremembo gasil-
skega zakona. V nedeljo 26. t. m. se bo
sestal v Varaždinu odbor za izpremembo
pravih gasilskih zvez in za sestavo načrta
novega zakona o gasilstvu. Sestanek in de-
lovanje odbora je bilo določeno z resolu-
cijo, ki je bila sprejeta 9. t. m. na skup-
ščini gasilskega starišinstva. Gasilstvo
Slovenije bosta zastopala v odboru dr. Ko-
der iz Ljubljane in Franjo Kramberger
iz Maribora. Po določitvi resolucije mora
odbor svoje delo dovršiti v enem mesecu.

• Pustni kresovi. V nekaterih južnih po-
krajinah so se še v vsej izvirnosti ohrani-
li pustni običaji iz paganskih časov. Med
take prastare običaje spadajo tudi pustni
kresovi, ki se zdaj razširjajo po noč nad-
njega pustnega dneva v naseljih na plani-
ni Jablanici. Tam napravijo vaščani iz
dračja in suhih vej visoke grmade, podob-
ne stolpom, in, ko se zmračijo, jih zažgo.
Fantastično razsvetljeni od visokih plame-
nov plešejo seljaki ob zvokih pišalk in
dud okrog grmad ter tako proslavljajo
prihod pomladi.

SVEŽI Agfa FILMI

najnovejše emulzije

do leta 1941 i ravnoakr dospel Razvijanje
in kopiranje priznano prvotnosti. — Izven
Ljubljane pošiljamo vsem amaterjem poštno
obratno. — Se priporoča

Foto Tourist — Lojze Šmuc

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C.

• Bekrijske slave v Beogradu na »čisti«
ponedeljek — zadnji dan pusta, ko je že
konec masne jedače, a še vedno preobilo
pijače, s katero tekmujejo bekrije — pivci,
kakor je bilo obirno opisano v —
zadnjem ponedeljskem »Jutru«, so bile letos
številnejše. Kakor poročajo beograjski
dnevnik, so bekrijske slave in tekme za-
sedle nad 40 gostlin in kavarn v raznih
delih mesta. V nekaterih bekrijskih loka-
lih je bilo zelo razgledano in po ves dan
tudi zunaj postajale cele grude, ki so opa-
zovala potek ostrega tekmovalja ter se
smejale, ko so odnašali in odvažali tek-
movalce, ki jih je trda pijanost izločila iz
tekme. Naposled pozno v noči pa je Beo-
grad dobil nad 30 novih bekrijskih priva-
kov. Na nekaterih tekmovalcih so bili
letos strožji pogoji. Prvaki so postali le
oni, ki so do zadnjega vzdihali na nogah.
Če so se pozneje sesedli, pa seveda ni pri-
krasalo njihove slave. Zaradi bekrijskih
slav pa so imeli precej dela tudi reševalci
in zdravniki, ker so bili mnogi tekmovalci
potrebni zdravniške pomoči. Stari običaj
bekrijskih slav ima tudi svoje nevarnosti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ženske triumfirajo in se smejejo ... Moški pa ogorčeno protestirajo in se jeze ...

Pa film je dobil najvišje odlikovanje v analih francoske kinema-
tografije »Le grand prix du cinema francais«.

VSA LJUBLJANA SE SMEJE DO SOLI!

DANES VSI V KINO UNION, tel. 22-21

Iz Ljubljane

• Reflektantom za telefone. Poštna
uprava namerava v teku tega leta poveča-
ti v Ljubljani telefonsko omrežje. Da bo
povečano omrežje res odgovarjalo dejans-
kim potrebam posameznih okrajev, na-
proša uprava vsa ona, ki nameravajo po-
stati v Ljubljani telefonski naročniki, da
vložijo prijave. Prosi pa tudi vse one, ki so
priprave že vložili, da prijavijo eventualne
spremembe svojega stanovanja. Prijave za
telefon se dobijo na glavni pošti in pri
mestni telegrafski in telefonski sekciji.

• Ugotovitev vzroka prometne nesre-
če. Pred nekaj dnevi sta zvečer na križi-
šču Tavčarjeve ulice in Miklošičeve ceste
trčila skupaj nekaj taksi in tovorni avto g.
Batističa in je bil taksi precej poškodov-
van. Po opozorilu priča je »Jutro« svoje
poročilo popravilo z ugotovitvijo, da se je
taksi zalezel v tovorni avtomobil, zdaj pa
se dostavljamo, da je bil tak tudi izid
preiskave in da ni imel sofer tovrstnega
avtomobila pri nesreči nobene krivde.

• V gosteh pri natakarjih. Ko je ljub-
lanska sekcija Zveze ugostiteljskih name-
ščenec na debeli četrtki v Kazini pri-
redila svoj tradicionalni ples, smo se šte-
vilni ljubljanci z veseljem odzvali va-
bilu, kajti že dolgo je znano, da se človek
na tem plesu lahko dobro počuti. Niso na-
nadlegovali z dolgotrajnimi oficelnimi spo-
redi, temveč so nam rajši postregli z lepo
domačo pesmijo ki je letos znova začel
marljivo gošiti društveni pevski odsek pod
vodstvom prvovodje g. Nerata. To je mno-
go pripomoglo k prijetni domačnosti, za
katero so člani prirediteljskega odseka pod
vodstvom predsednika zveze g. Stanka
Renka neumorno skrbeli. Mnogo pa so do-
prinesli tudi pokrovitelji predvsem pred-
sednik Zdrženjaca gostinskih obrti restav-
rater g. Maks Dočinar in številni drugi
predstavniki naše gostinske obrti. Tako je
bilo možno, da se je razvila izredno ani-
mirana zabava, v kateri je seveda preva-
ljal ples pod vodstvom plesnega mojstra
g. Jenka, za plesne melodije pa je do pozne
ga jutra neudruidno skrbel Jenkov tur-
ski jazz. Poskrbljeno je bilo za dobro a
ceneno okrepčilo. Pa še nekaj jim je treba
priznati: dvorano in vse stranske prosto-
re, posebno bar, so tako lepo okrasili da
niso s tem dokumentirali le svojega smisla
za lepo zunanost ampak so nas tudi
zavedli v občutje, da smo bili nekeje v
topli deželi, kjer brsti nežno cvetje in do-
zorevajo zapeljive oranže. Svoje lepe dame
pa so obušili s kitami cvetja in grmadami
src in izvolili so svojo kraljico srčkov
katerih je nabrala g. Milena Grčarjeva
nič manj kakor 150.

• Novi grobovi. V Karadžičevi ulici v
Koleziji je v cvetu mladosti umrla gđe
Marica Smolnikarjeva, učenka tretjega
letnika učiteljstva, hči poštnega zvanika.
Pogreb bo danes ob 16. — V Kamniški
ulici 30. je umrl posestnik g. Jože Ložar.
Pogreb bo jutri ob 16. — V Murnovi ulici
2. je umrl g. Franc Leban, železniški urad-
nik. Včeraj ob 16. so ga spremili k več-
nemu počitku. — Izpred mrtvašnice na
Vidovdanskim cesti pa je včeraj ob 16. na-
stopila zadnja pot gospa Josipina Volčan-
škova, soproga upok. uradnika carinske
uprave. — Pokojnim blag spomin, žalujo-
čim naša iskrena sožalja!

• Tri tisočake za najbednejše v stari
cukrarni je poslala ugledna tvrda Ran-
zinger, mednarodna spedijska pisarna in
skladišče na Masarykovu cesti, ljubljansko
komunio županu v prid ljudske kuhinje. Do-
brotnice ubožec izreka mestno poglavar-
stvo za dobri zgled in darilo najtoplejšo
zahvalo tudi v imenu tistih, ki bodo delež-
ni njene podpore.

BOUVIER VINQ V SODEKIH GORNJA RADGONA

• Poroka. V nedeljo sta se poročila v
Ljubljani g. Eric Pregl, trgovec iz Skof-
je Loke in gđe Slavka Pirčeva, poštna
uradnica v Krškem, hči uglednega po-
sestnika Alojzija Pirca iz Leskovca pri
Krškem. Mlademu sokolskemu paru želi-
mo obilo sreče!

• Prikrejevalni tečaj za krojače, ki
ga priredi kr. banska uprava se prične
27. februarja ob 18. uri na tehniški sred-
nji šoli, II. nadstropje, soba 10. Kdor se še
želi tečaja udeležiti, naj se zgleda navede-
nega dne v učnem prostoru.

• O »nezahtevnem škandalu« nam po-
roča iz št. Vida nad Ljubljano. Obširen
dopis nam razga, da si je nekaj dečkov
in deklic v pubertetni dobi umislilo nedo-
voljene reči. Zadeva je prišla pred nekaj
dnevi v javnost, narkar so se pričele pre-
stave v šoli in na domovih. Nekaj otrok
so izključili (dopis ne navaja, iz katere
so'e), druge kaznovali, ostale pa še čaka
kazen. Dopis ne zvrča krivde na otroke,
marveč na vzgojo, čes: »Otroci niso bili
poučeni in niso imeli moralne opore. Če bi
jo imeli, bi se to prav gotovo ne bilo zo-
dilo. Ni treba z otroki, ki so se v zablodi
nekoliko pregrešili, ravnavati kakor z zlo-
činci, marveč je potrebna le dobrota in
vodstvo na pravo pot. Z izključitvijo iz šole
se lahko onemogoči življenjski obstanek,
s pametno vzgojo in treznimi sred-
stvi pa se lahko nezavedna mladina brž
spravi na pravo pot.«

• Danes za Bežigradom pusta sežgo.
V bežigradskem okraju je bila od nekaj
navada, da na pepelnico sredo v svečan-
nem sprevodu ponesejo pusta in ga za
slovo od pustnih norosti sežgo, medtem ko
je drugod običaj, da ga pokopjejo ali vrže-
jo v vodo. Nekaj let je reč izostala, letos
pa so mnogi ljubitelji pustnih segavosti
dali pobudo, da pusta znova ponese.
Na Vilharjevi cesti bodo popolne slavnostne
malika položili na mrtvaški oder, ob 17.
pa ga v sprevodu odnesejo po Tyrševi in
Vodovodni cesti, kjer ga v bližini gramoz-
ne jame sežgo.

• Mladinski odsek striske družine
poziva sestre in brate, da se poln številno
udeležijo pogreba nedavno preminule sestre
Mare Smolnikarjeve, g. Jenke III. letnika
drž. učiteljske šole v Ljubljani. Pogreb bo
danes ob 16. iz Karadžičeve 11.

In zakaj? Vse zaradi satire, odličnega filma

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Prebrisane ženske

ki izliva burjo in prave orgije smeha!

BRIGITA HORNEY in MATHIAS WIEMAN sta podala najboljši vlogi v filmu
ANA FAVETTI
po romanu Walterja v. Hollander. Film
lepe vsebine, film čustvenosti, film, ki
vsakogar zadovolji. — KINO MATICA, tel. 21-24 — Predstave ob 16., 19. in 21. uri

REPORTAŽA O LJUBEZNI

Vesela in zabavna novinar-
ska ljubavna komedija! —
LORETT YOUNG — TYRONE POWER — DON AMECHE. — V nemškem jeziku!
KINO SLOGA tel. 27-30 ob 16., 19. in 21. uri PREMIERA DANES!

• V okviru predavanj Socialno eko-
nomskega inštituta bo predaval v četrtek
23. t. m. ob 20. v dvorani Zbornice za
TOI, Beethovnova 10/1 dr. Vladimir Mur-
ko o »Reformi zakona o neposrednih dav-
kih«. Prijatelji inštituta vabljani.

• Klavirski skicae Baena in Beet-
hovna igra z največje umetniško rutino in
dovršeno slavnim pianist Aleksander
Borovski, zato jih tudi vedno stavi z ne-
ko ljubeznijo in ponosom na čelo svojih
koncertnih sporedov. Ves I. del njegovega
klavirskega večera, ki bo v petek 24. t.
m. v veliki filharmonični dvorani, zavze-
majo skladbe obeh imenovanjih glasbe-
nih velikanov. Od Bacha bo zaigral Tocca-
ta za orgle v d-molu, nato 6. inventy ter
Kromatično fantazijo in fugo; od Beethova
na pa znamenite Waldstein sonato op. 53
c-dur v 3 stavkih II. del koncerta tvorijo
dela Božidarja Kunca, Borisa Papandopu-
la, Chopina in Liszta. Koncert zaključijo
njegova razkošna Ogrska rapsodija št. 10.
Opozorjamo na koncert v petek ob 20. Se-
deži v knjigarni Glasbene Matice.

• Diplomirani tehniki b. do imeli dne
23. februarja ob 20. širši članski sestanek
v dvorani res avracije pri Sestici na Tyr-
ševi cesti v Ljubljani. Obravnava se bo
doda važna vprašanja zato so resno vabljene
vsi tovariši člani in nečlani Udruženja
dip. omiranih t. hnikov, da se tega sestanka
gotovo udeležijo.

• Ljudska univerza (Kongresni trg —
mala dvorana Filharmonije). Na pepelnico
sredo ni predavanja.

• Sokol Ljubljana II obvešča svoje
pripadnike, da je naglo preminula njegova
marjiva naraščajnica s. Marija Smolnikar-
jeva. Ljubo pokojnico spremimo na
zadnji poti danes ob 16. z njene doma
v Karadžičevi ul. 11 (Kolezija).

• Tkalnica orijentaliskih preprog Me-
ka. Subotica, razstavlja od 25. t. m. do 5.
marca v dvorani pri »Sestice« Tyrševa
cesta 8.

• Drevi nadaljevalni-izpopolnjevalni
plesni tečaj Jenkove šole v Kazini name-
sto večeraj. Jutri četrtkov nadaljevalni
plesni tečaj ob 20. uri. Posebne plesne
ure vsak dan.

• Poročil se je v ponedeljek v cerkvi
sv. Franciška g. Srečko Centa, častnik
trg. mornarice, z gđe Hermino Milačevco.
Obilo sreče!

• Skupno delo matere in zdravnika.
Kot 10. javno predavanje v tečaju »Vzgo-
ja matere« Spisnega ženskega društva bo
v četrtek 23. t. m. ob 20. na ženski gim-
naziji Bleiweisova cesta, predavanje go-
rnega naslova. Predava praktična zdrav-
nica, specialistka za notranje bolezni, ga.
dr. Božena Merliakova. Podala bo staršem
praktična navodila, kako treba postopati
pri raznih nezgodah in boleznih do priho-
da zdravnika.

• Svengali priredi jutri še eno pred-
stavo, pri kateri se poslovi od ljubljanskega
občinstva. Ker se je javilo večsto ljudi
di ki bi želeli še enkrat videti Svengal-
jeve poizkuse in ker se je pri dosedanjih
štirih popolnoma razprodanih predstavah
na tisoče in tisoče ljudi prepiralo o nje-
govih sposobnostih se je mojster Svengali
odločil, da priredi še eno predstavo v dvo-
rani kina Uniona »svojo zadnjo poslovil-
no« predstavo, jutri v četrtek ob 21. uri.
Vstopnice priporočamo v nakup že od dan-
es naprej pri blagajni kina Uniona.

• Rodbina Arko daruje namesto cvet-
ja na grob gluhopojnemu inž. Vrčetu
100 din za gluhopojne v Ljubljani.

• Udrženje četnikov, podobor Ljub-
ljana, javlja vsem svojim članom, da se
je preselilo iz palače Grafike v Nunsko
ulico št. 3. Uradne ure so dnevno od 10.
do 11. dopoldne. — Uprava.

Iz Maribora

• Zadnji dan razstave osnutkov za
spomenik kralju Aleksandru I. in regula-
cijo Trga svobode je danes ob 9 do 17.
Razstava je v mestnem gradu, vhod iz
Grajске ulice.

• Spet praznovanje. V železniških de-
lavnica so imeli v ponedeljek 20. t. m.
spet odmor. Delavstvo je seveda zaradi
tega zelo prizadeto. Takšnih odmorov bodo
imeli v teku marca še tri.

• Avtobus v kandelaber. Liningerjev
avtobus, ki vozi na p. o. g. Maribor—Gornja
Radgona, je ob vходу na Glavni trg po
nesrečnem naključju zavozil z zadnjim
delom v kandelaber. Sunej je bil tako
močan, da je padla s kandelabra elektri-
na obročnica in se razbila. Mestno elek-
trično podjetje ima 500 din škode.

• Ljudska univerza v Maiboru. Jutri
v četrtek 23. t. m. bo tolmачil upokojeni
min. načelnik dr. Andrija Stampar film o
Kitajski, ki ga je posnel ob priliki svojih
številih potovanj po vseh kitajskih po-
krajinah. V petek 24. t. m. pa bo preda-
val o novi Ameriki. Svoja izvajanja bo
ponazorjeval s skioptičnimi slikami in
filmom.

• RESTAVRACIJA IN KAVARNA »OREL«
Danes tradicionalna kuharska razstava in
drugi vinski pokušnja kvaliteten ljuto-
merskih vin. Zvečer pojedina. — Salvator
pivo! Zmerne cene!

• Lepa gesta. V počastitev spomina
pokojnega vsjega inšp.ktorja inž. Vladi-
mirja Vričja je izročilo osebe katastrske
uprave v Mariboru sk. pno z g. F. Šetinom,
svetnikom finančnega ministrstva v pok,
Protituberkulozni ligi znesek 220 din.

• Nenadne smrti je umrl šolski upra-
vitelj Jurij Tomažič iz Smartna na Pu-
horju. Zadel ga je srčna paka.

• Premiera »Prodane neveste« bo naj-
brže v soboto 25. t. m. Za to pomembno
Smetanovo opero kaže kulturni Maribor
živahno zanimanje.

• Iz mariborskega društvenega življe-
nja. V petek 24. t. m. bo ob 19.30 v dvo-
rani Gasilskega doma 68. redni letni ob-
čni zbor gasilske čete. — V ponedeljek 27.
t. m. ob 18.30 bo v mali dvorani Narod-
nega doma 20. jubilejni občni zbor »Dra-
ve«.

• Aretiran slepar. Mariborska policija
je aretirala 40-letnega Ivana Soršaka na
prijavo nemških oblastev v Gradcu. Tam
je namreč nek ženski objubil zakon in ji
pod to pretezo izvalil 600 mark. Za ta
denar si je kupil uru z verižico in kolo, s
preostalo vsoto pa je začel trgovati s fi-
zolo.

• Enodnevni kletarski tečaj priredi v
pričetku marca tukajšnje Združenje go-
stinskih podjetij.

• Nevarna podstrešna podgana pod
ključem. Mariborska policija je prišla
23. letnega čevljarskega pomočnika Josipa
Posta s Pobrežja, ki je dozdaj priznal, da
je vlomil v Maistrovi in v Jezarski ulici,
odločno pa tajl, da bi bil tudi v zvezi z
ostalimi vlomil. Policija polzveduje naprej
in upa, da mu bo dokazala tudi druge
grehe.

• Samokres, kol. nož. 29letnega po-
sestnikovega sina Ivana Grahornika iz
Sv. Barbare v Slovenskih gorah je na-
padel neki Anton B. in ustrelil iz nepo-
sredne bližine dvakrat proti njemu. Prvi
strel je zadel Grahornika v čelo, drugi pa
je vlomil v Maistrovi in v Jezarski ulici,
odločno pa tajl, da bi bil tudi v zvezi z
ostalimi vlomil. Policija polzveduje naprej
in upa, da mu bo dokazala tudi druge
grehe.

• Limboške zadevščine. Na cesti pro-
ti Limbošu so zajeli studentski orožniki
31letnega Franca Tajhmajsa iz Stud-
ncev, pri katerem so našli 23 škatic in 36
zavitkov saharina, razen tega nekaj pa-
ketov igralnih kart. — Včeraj jutraj je
zalotil na Glavnem trgu stražnik sumljivega
m. škega, ki je nesel precej velik
nahrbtnik. Moški je zbežal preko mostu,
pa ga je stražnik dohitel pri zaporniku

Gospodarstvo

Kritje primanjkljaja v predlogu državnog proračuna

Poročali smo že, da je državni proračun za leto 1939/40 sastavljen se prejšnji finansijski ministar in je bil njegov nacrti za malim spremembama predložen narodni skupštini. V tej obliki je bil predlog proračuna tudi tiskan in razdeljen med narodne poslanice.

V ponedjeljek pa je finansijski ministar dr. Djuričić podal pred finansijskim odborom narodne skupštine ekspozice, v katerem je med drugim poudaril, da so dohodki, ki so predviđeni v tiskanem predlogu proračuna nezadostni in da je pokazala korektura previsoko ocenjenih dohodkov primanjkljaj v višini 300 milijonov din. Pri naknadni reviziji fiskalnih dohodkov in dohodkov gospodarskih podjetij, ki jo je izvršio finansijski ministar, so bile nekatere postavke dohodkov, ki so bili v prvotnem predlogu preizkušene, povišane in je bil s temi korekturama deficit zmanjšan na 200 milijonov.

Ukrepi za kritje primanjkljaja

Ta končni primanjkljaj ne bo eliminiran z redukcijom izdatkov, temveč so predviđeni novi fiskalni ukrepi pri neposrednih davkih, taksih in trošarinah. Finansijski ministar bo predložil nekatere poviške trošarinskih stopenja, ki bodo prinesli 12,5 milijona novih dohodkov, vrhu tega pa bo pridobil z reformo in povišanjem takse na dediščine 40 milijonov, ker smatra, da je ta fiskalna oblika nezadostno izkorišćena. S povišanjem trošarinskih stopenja in reforma takse na dediščine bo skupaj dobil za 52,5 milijona din novih dohodkov, tako da bo treba še kriti okrog 147 milijonov din primanjkljaja. Za ta znesek bo finansijski ministar, kakor je izjavil pred finansijskim odborom, predložil narodni skupštini poseben predlog v obliki zakonskega amandmaja.

Posebni prispevek k neposrednim davkom

Ze večeraj smo omenili, da je v proračunu med dohodki od neposrednih davkov predviđena nova postavka dohodkov u višini 247 milijonov din kot "posebni prispevek k neposrednim davkom". Tu gre za uvedbo novoga fiskalnoga bremena na osnovi finansijsnoga zakona za tekoće proračunsko leto, ki predpoblašća ministarski svet, da sme za kritje anuitetne službe bodi čega 4 milijardnoga notranjega posojila uvesti bodisi državno doklado, ki

bi se pobirala odstočno po višini davčne osnove, bodisi poseban prispevek, ki bi se določil pavšalno glede na višino skupnoga davčnoga predpisa, vendar tako, da skupni donos predpisane doklade in prispevka ne bo presegal za već nego za 10% vsoto, ki je potrebna za anuitetno službu tega posojila u dotičnem letu, za katero se odmerja.

Donos tega novoga davka ki sloni še na pooblastilu iz finansijsnoga zakona za tekoće leto, je u predlogu u tiskanem predlogu proračuna predviđen, kakor rećeno, u višini 247 milijonov din. Ta znesek pa je glede na določbe finansijsnoga zakona previsok in ga je novi finansijski ministar reducirao na 152 milijonov.

Donos neposrednih davkov

Med neposrednim davki pa je finansijski ministar povišao nekatere postavke glede na pričakovano normalno povećanje dohodkov, in sicer donos zemljarine za 5 milijonov, zgradarine za 5 milijonov, pridobnine za 5 milijonov in druženoga davka za 10 milijonov. Po teh izvršenih korekturah znaša u korigiranem predlogu proračuna predviđeni donos zemljarine 465 milijonov (u proračunu za tekoće leto 460), predviđeni donos zgradarine 349 milijonov (330), predviđeni donos pridobnine 355 milijonov (325) i predviđeni donos druženoga davka 250 milijonov (230). Skupaj znaša sedaj po izvršenih korekturah predviđeni donos neposrednih poreznih i izravnih davkov 2955 milijonov t. j. za 256 milijonov već nego u tekoćem proračunu, predviđeni donos posrednih davkov pa 3329 milijonov, to je za 187,6 milijona din već Seveda pa u teh številkah še niso upoštevana nova fiskalna bremena, ki bodi šele predložena narodni skupštini za kritje še omerjenoga preostalega primanjkljaja 147 milijonov din.

Končna slika novih fiskalnih bremen

Končna slika novih fiskalnih bremen bo torej naslednja:

- 1) Nova fiskalna bremena, ki bodo še predložena 147 milijonov;
- 2) Povišanje trošarinskih stopenja u reforma takse na dediščine 52,5 milijona;
- 3) Posebni prispevek k neposrednim davkom 152 milijonov; skupaj 351,5 milijona din.

Naša rudarska produkcija u januarju

Najnoviji uradni podatki o rudarskoj produkciji u januarju nam kažeju, da je bila premoćovna produkcija Jugoslavije u januarju znatna. U jugoslovenskih premoćovnikih so u januarju nakopali 517 tisuć ton premoga, t. j. za 37.200 ton ali 7,7% već nego lan. in za 65.200 ton ali za 14,8% već nego predlanskim u januarju. Znaćno se je dignila i udi produkcija bakrene rude, ki se je u januarju povzela na 83.300 ton (lani 55.000). Manjša je bila produkcija svinčeno-cinkove rude, ki je znaćala le 68.100 ton (lani 77.450). Produkcija železne rude, ki je u zimskih mjesecih manjša, je dosegla u januarju 37.550 ton (lani 37.900), bavskita pa so u januarju nakopali 20.900 ton (lani 17.900). Popustila je u januarju produkcija kromove rude na 2365 ton (lani 3835), produkcija pirita pa se je držala na lanskoi višini in je dosegla 11.300 ton (lani 11.365).

Ze lani se je pri nas precej vžignila produkcija surovega železa, ko sta poleg nove visoke peći na Jesenćah prićeli istoćasno obratovati obe visoki peći u Varesu. Tudi u letošnjem januarju je bila produkcija surovega železa znatna in je dosegla 5119 ton nasproti 4813 tonam u lanskem januarju u 2689 tonam u predlanskem januarju.

Gospodarske vesti

— Stabilizacija tećaja klirinške marke na naših borzah. U soboto se je vrnila iz Berlina naša delegacija, ki se je u Berlinu pogajala zaradi stabilizacije klirinške marke na naših borzah. Poroćali smo že, da ostane tećaj klirinške marke nepromenjen na višini 13,80. Po najnovijih informacijah iz Beograda je računati s tem, da bo ta tećaj ostao dalj ćasa, in da ga bo Narodna banka držala u smislu novoga sporazuma najbrž do prihodnjega sestanka jugoslovensko-nemćkoga stalnoga gospodarskoga odbora, ki bo morda šele u septembru ali oktobru t. l. Raćunati je torej s stabilizacijom sedanjega tećaja za pol leta. Seveda pa lahko razni nepredviđeni događci vplivaju na naš plaćalni promet u Nemćiji in so za tak primer u sporazumu predviđene posebne določbe.

— Obveznice bodočega 4 milijardnoga notranjega posojila so dotiskane. Iz Beograda poroćaju, da so obveznice bodočega 4 milijardnoga notranjega posojila za javna dela i državno obrambo že dotiskane, in sicer u zavodu za izdavanje novćanice na Topćideru, ki je last Narodne banke. Doloćena je udi komisija finansijsnoga ministarstva, ki bo prevzela te obveznice.

— Nova navodla za predplaćila za uvoćeno blago. Narodna banka je izdala cirkular, ki pravi: U zvezi s cirkularjem od 8. oktobra 1938 se obavješćaju pooblašćeni zavodi, da u bodoće pri vlaganju prošnji za predplaćila u klirinške države ni treba već pošiljati Narodni banki podatkov o tem, koliko je uvozna tvrdka uvozila dotićne vrste blaga u zadnjih tih letih in u kakšni vrednosti, kol'ko ima uvozna tvrdka dotićnoga blaga na zalogi in u

kakšni vrednosti, nadalje, će gre za surovine, kakšna je letna poraba dotićne surovine, in konćno iz katerih držav je uvozna tvrdka doslej uvažala blago, ki ga hoće plaćati u naprej. Te podatke so pooblašćeni zavodi dolžni pošiljati u bodoće samo tedaj, kadar gre za predplaćilo blaga, ki bo uvoćeno u neklirinške države.

— Prepoved Batovih podružnic u sudet-skem ozemlju. O prićli otvoritve industrijske i trgovske zbornice u Opavi je imel pokrajinski gospodarski svetovalec inž. Richter te dni daljši govor, u katerem je med drugim dejao, da so napravljene ukrepi za popolno izloćitev prodajalnic konzumov in za prenos produkćijskih obratov konzumnih zadrug u privatne roke. Dosedanji letni promet konzumnih zadrug, ki je znaćao do 700 milijonov Kć, bo prišao u prid sudetskomećkemu trgovstvu. Iz enaki razlogov, ki imajo namen podpirati gospodarske faktore srednjega stanja, je bila izrećena udi prepoved ponovne otvoritve 500 Batovih podružnic, ker gre za podružnice tujega produkćijskoga podjetja. Letni promet teh Batovih podružnic je znaćao pred zasedom okrog 300 milijonov Kć. Tudi ta promet bo prišao u prid nemćkemu trgovstvu. Inž. Richter je u tej zvezi omenio, da so se izjalovili vsi manevri, preprićiti odloće glede prepovedi Batovih podružnic. Nadalje je inž. Richter napovedao poseban zakon za zašćito trgovcev detaljistov, ki naj preprići da se številu trgovinskih obratov ne bo še dvigalo. Ze sedaj oblastva ne sprejemajo novih prošnji za otvoritve trgovinskih in obrtnih obratov. Na koncu je omenio, da je bilo doslej u sudet-skem ozemlju 2300 prodajalnic konzumnih zadrug, ki so imele 5 tvornica, poleg tega pa je šest velikih združenih veleblagovnic u lastnićmi pekar-nami, mesarjima i drugim obrati.

— Upniki konkurznoga mase Ivar Kreuger dobe le 0,57% svojih terjatjev. Skoro 7 let po smrti švedskoga kralja vćgalca Ivarja Kreugerja, ki se je usmrtio 12. marca 1932 u Parizu, je sedaj konćano konkurzno postopanje o njegovoi osebnoi imovini (vzporedno teće se konkurz tvrdke Kreuger & Toll). Upravitelj konkurznoga mase je predložio konćno izplaćilo u višini 0,0798% na priznane upniške terjatve (ki nimaju prednosti) u skupni višini 1377 milijonov švedskih kron. Skupaj s tem konćnim izplaćilom bodo upniki doćili vsega 0,5748%, to je od celotnih terjatjev 1377 milijonov kron le 7,92 milijona kron. Se manjši je pa odstotek izplaćila upnikom, će uopšteavamo, da je bilo prvotno prijavljenih u konkurzu proti zapušćeni Ivarja Kreugerja za nić manj nego 3425 milijonov kron terjatjev.

— Porazovanje nemćke zunanje trgovine. Poroćali smo že, da se je nemćka zunanja trgovina lani precej skćnila. Izvoz Nemćije (brez Avstrije) je dosegao u preteklem letu le 5257 milijonov mark, to je za 654 milijonov ali za 11% manj nego u prejšnjem letu. Ker uvoz ni u enakem razmerju popustio, je u Nemćiji lani zaključila svojo trgovinsko bilancu u uvoćnim presećkom 192 milijonov mark nasproti aktivnomu saldu 443 milijonov u prej-

Varćno

prati se pravi:

perilo zaupati Schichtovemu ter-pentinovom milu, ki se moćno peni. Blaga pena Schichtovega terpentino-vega mila prodre globoko u tkanino in prizanesljivo odstrani vso nesnago.

SCHICHTOVO TERPENTINOVOMILO
pere blešćeće belo!

šnjem letu. Podatki za Veliko Nemćijo pa so pokazali celo pasivni saldo u višini 433 milijonov mark. Lani je predvsem nazadovol izvoz u Zedinjene države. Po ar-risćki statistici je znaćalo lani to nazado-vanje 30% u primeri z letom 1937, med-tem ko je nemćki uvoz iz Zedinjenih držav popustio le za 16%. Najnoviji podatki za januar kažeju nadaljnje zmanjšanje ob-sega nemćke zunanje trgovine, kar pa je deloma pripisati sezonskim vplivom. Izvoz iz Velike Nemćije je namreć popustio za 441 milijonov mark nasproti 504 milio-nom u decembru, uvoz pa je nazadovol na 472 milijonov nasproti 542 milijonov u decembru. Nemćka trgovinska bilanca je bila u januarju pasivna za 31 milijonov mark.

— U Nemćiji dobe bankovce po 5 mark. Te dni je nemćka Reichsbank privratio izdala bankovce po 5 mark. Izdajo teh bankovcev utemeljujeju s tem, da je za-hćevala zamenjava avstrijskih šilingov in ćeškoslovaških kron u sudetskem ozemlju povećanje obćoka kovancev. Poleg bankov-ciev za 5 mark bodo u bodoće nadalje u prometu srebrni kovanci po 5 mark i srebrni kovanci po 2 mark medtem ko so prejšnji srebrni kovanci po 1 marko še na-domešćeni s kovanci brez srebra.

— Dobave. Direkcija drž. železnice u Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe za dobavo rešinskih skrinjic. Gradbeni odde-lek direkcije drž. železnice u Ljubljani spre-je ma do 24. t. m. ponudbe za dobavo to-polovih plošće střešne i zidne opeke. Direkcija drž. železnice u Subotici spreje-ma do 24. t. m. ponudbe za dobavo firne-ža, svinćenoga minija, svinćenoga belila i cinkove bele barve, do 28. t. m. pa za do-bavo 23.000 kg katrana. Mornarska ko-manda u Šibeniku sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo raznega roćnoga orod-ja, strugaćev, nožev, lopat, raznih pil, kla-div, klešć, diet, rašpil, roćnih svredov. Skarjaj l. dr. štab mornarice kr. Jugosla-vije u Zemunu sprejema do 27. t. m. po-nudbe za dobavo 15.000 parov bombažnih nogavic, 3. marca pa bo pismena licitacija za dobavo motornoga olja i bencinskoga mešanice.

Borze

21. februaria
Na jugoslovenskih borzah so se avstrijski šilingi udi danes trgovali po nespre-menjenem tećaju 13,80, u Zagrebu pa je bil še promet za 15. marc prav tako po 13,80. Tudi anglašćki funti notiraju nespre-menjeno i znaća specialni tećaj 238. svo-bodni pa 258. Gršćki boni so bili zaključeni u Zagrebu po 35,50, u Beogradu pa po 35,25.

Na zagrebćkem efektom tržišću je bila Vojna škoda zaključena po 371 (u Beo-gradu pa pri ćvrsti tendenci u 474,50). Zaključki so bili samo še u 6% dalm. agrarnih obveznicah po 90,50 (u Beogradu prav tako po 90,50).

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2339 — 2377, Berlin 1758 12 — 1775,88, Bruselj 735 50 — 747,50, Curih 905 — 1005, London 204,70 — 207,90, New York 4349,87 — 4409,87, Pariz 115,42 — 117,72, Praga 150 — 151,50, Trst 230,05 — 233,15.
Curih, Beograd 10. Pariz 11 6550, London 20 6275, New York 44 1875, Bruselj 74,15, Milan 23,16, Amsterdam 235,80, Berlin 176,62, Stockholm 106,2250, Oslo 103,65, København 92,10, Praga 15 0750, Varšava 83,12, Budimpešći 37,25, Atene 3,90, Bukarešća 3,37.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 471 — 473, 4% agrarne 61 — 62, 4% severne agrarne 61 — 61,25, 6% begluške 90 — 91, 6% dalm. agrarne 89,75 — 90,75 7%, stabiliz. 98 den., 7% invest. 99,50 — 101, 7% Seligmann 100 den., 7% Blair 95 den., 8% Blair 101 den.; delnice: Narodna banka 7800 den., PAB 227 — 228, Trboveljska 185 — 185, Gutmann 35 — 40, Sećerana 185 — 185, 95 Sećerana Velid Bećekerek 500 bl., Ošćjećka ljevaonica 175 bl., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 474,25 — 475 (474,50), za april 473,50 — 474 (474), za maj — (473), 4% agrarne 61,25 — 62, 4% severne agrarne 60 den. (60), 6% begluške 91 — 91,25 (91 — 91,25), 6% dalm. agrarne 90,50 — 90,75 (90,50), 7% invest. 101 den., 7% Blair 94,75 — 95,25 (94,75 — 95), 8% Blair 100,50 den., PAB 230 — 230,50.

Blagovna tržišća

ZITO

+ Chicago, 21. t. m. Zaćetni tećaji: pšenica: za maj 68,625, za julij 68,875, za sept. 69,75; kuruza: za maj 49,625, za ju-lij 50,875.

+ Winnipeg, 21. februaria. Zaćetni tećaji: pšenica: za maj 63,25 za julij 64.

+ Novosadská blagovna borza (21. t. m.). Tendencija nelpremenjena. Pšenica: baška iu slavonska 153 — 155; sremaska 152 — 154; banatska 152 — 155. Rž: baška 142,50 — 145. Jećmen: baški iu sremaski 64,65 kg 152,50 — 155; juri 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremaski iu slavonski 165 — 167,50. Kuruza: baška pariteta Indija iu Vršac 95 — 97, baška pariteta Indija iu Vršac sušena 106 — 110. Moka: baška iu banatska 20 — 20,50; 222,50 — 252,50; 222,50 — 232,50; 232,50 — 252,50.

202,50 — 212,50; 212,50 — 182,50 — 192,50; 182,50 — 162,50; 162,50 — 110 — 112,50. Fiziol: baški iu sremaski beli brćz vrec 282,50 — 285. Otrobi: baški, sremaski iu banatski 95 — 100.

+ Budimpešćanska terminska borza (21. t. m.). Tendencija nestalna. Kuruza: za maj 15,43 — 15,44 za julij 15,81.

BOMBAZ

+ Liverpool, 20. februaria. Tendencija stalna. Zaključni tećaji: za februar 4,84 (prejšnji dan 4,82), za maj 4,77 (4,76), za sept. 4,49 (4,49).

Trpljenja pot učitelja Tomažića

Slovenj Gradec, 21. februaria
Pri Sv. Martinu na Pohorju je nenadno preminio 34-letni šolski upravitelj Juro Tomažić. Uroda ga je zanesla pred 11 leti oć Sv. Križa pri Rogasćki Slatini na ekskuren-dno šolo Sv. Bolfeak nad pohorsćo Rib-nico, kjer se je začela zanj trnjeva pot ubogoga učitelja, saj ni mogao u tistićh raz-merah ne živeti ne umreti.

V borbi za vsakdanji kruh, ko je morao prehoditi in pregarati dnevno 4 ure dolgo pot do planinske šole, u kateri ni mogao prebivati, saj mu je bila na razpolago le majhna podstrešna lesena sobica brez ku-hinje se je po 6-letnem ubijanju rešio trpljenja. premešćio so ga po prošnji u Šmar-no nad Slovensćo Bistricu. Ustvario si je domek Ljubezan do učitelja prićajo venci, ki jih je bilo na 50 in ki so zakrili kresto mladega učitelja. predobrega oćeta tih otročevć u nepozabnoga pevca-tenorista, ki je oživljal vse naokoli.

Malo učiteljev je tako znanićh kakor je bil znan Juro. Dobroto in razumevanje za trpećega ćloveka mu je ljud-tvo povrnio u prisotnostjo na zadnji poti, zapeli so mu učitelji slovenjebistrićkoga okraja, zagnili so ga tovariši z njegove iu ribniške šole zajakola je uboga šolska mladina. Bodi mu po življenjskem trpljenju lahka pohor-ska zemljica!

Delo celjskoga sreskega Rdećega križa

Sreski Rdeći križ u Celju je imao te dni redni letni obćni zbor u sejni dvorani na mestnem poglavarstvu. Predsednik g. dr. Juro Hraovćec je u poroćioju poudario ćlovekoljubno delo Rdećega križa u miru i njegovo samaritanoćku službu u vojni. Banovinski odbor RK u Ljubljani je tik pred obćnim zborom nakazao sresćkemu odboru u Celju prispevek u znesku 1800 din u propandane svrhe.

Tajnica g. Zupanćićeva je poroćala, da je sresćki odbor udi u preteklem poslovnom letu prirećao bolnićarske tećaje, nabirao ćlane, podpirao uboćne iu organiziral jedinice. Nekatere obćine se niso organizirane, obćinski odbor na Dobrni pa je med najagil-nejšimi. Sresćki odbor ima 291 ćlanov iu ćlan-ic, na celjskih šolah pa je 1445 podmlad-karjev. Lani iu letos je organiziral dva bolnićarska tećaja, u katerih je napravio izpit 54 tećajnikov. Samaritani iu bolnićarići so lani sodelovali pri vaji u obrambi pred na-padi iz zraka, pri letalskem mitingu, u protituberkuloznem tednu iu tednu Rdećega križa. O Vseh svetih je organiziral odbor na celjskih pokopalistićih nabiranje prispev-kov za Rdeći križ. Lani je naklonio podpo-re u skupnem znesku 2950 din deški iu de-ćlićki mešćanski šoli u Celju za šolsko ku-hinjo, dijašćki kuhinji na gimnaziji, zašćiti deće iu mladine, narodni šoli na Ljubecni iu nećekaterim starim iu slabotnim prosilecm. V novem poslovnom letu bo organiziral no-ve jedinice iu povećao propagandu. Sresćki odbor je poslal glavnemu odboru 500 din za ćešćko-lovaćke begunce. Vzgjojitelji uspeš-no širijo ideje Rdećega križa med mladi-no. Na gimnaziji je zdaj 308, na trgovski šoli 135, na dećlićki mešćanski šoli 243, na deški mešćanski šoli 205, na državni dećlićki narodni šoli 70, na I. državni deški na-rodni šoli 83, na II. državni deški narodni šoli 76, na mešćanski šoli šolskih sester 214, na narodni šoli šolskih sester 124 pod-mladka.

Poroćilo blagajnika g. Jerina izkazuje 33.575 din celotne imovine. Skladišćnik g. dr. Drago Hoćevar je poroćao, da ima sresćki odbor kompletn material za vodstvo bolnićarskih tećajev iu da bo nabavio šti-ri omariće za prvo pomoć, ki jih bo nemešćio u Petrovćah, Skofjići vasi, na Toharju iu u kraju, ki se ni doloćen.

Na predlog ćlana nadzornoga odbora ravnatelja g. Kralja je piećio odbor rak-rećnićko, blagajniku pa je bila izrećena za-hvala.

Izvoljen je bil dosedanji odbor s pred-sednikom g. dr. Jurjom Hraovćcem na ćelu. Na novo sta bila izvoljena u odbor po-voljniki 39, pohoćnoga polka generalštabni polkovnik g. Mihajlović iu g. Jošćkova, za delegata za banovinsćo skupšćino pa po-novno gg. dr. Rebomir iu u magistratni di-rector Šubic. Sresćki odbor namercava orga-nizirati s pomoćjo Zdravstvenoga doma te-ćaj za nego dojenćkov.

Krivi denar kroži po Dolenjskem

Novo mesto, 21. februaria
Ponarejevalci kovaneća denarja, ki so jih oroćniki prijeli u Velikem Gabru, so sicer za precejšnju dobu na varnem, še vedno pa kroži krivi denar po Dolenjskem, zlasti u okolići Novoga mesta, u obćnah šmihelu-Stopićah iu u Toplicah. Toplićki oroćniki so doćili u roke že nećak kovanciev po 20 din, ki so u splošnom dobro po-narejeni, le rob je bolj robot, zlasti pa se po zvenku loćiojo od praveća denarja. U prometu so tudi 50dinarski kovanci, ven-dar so redkešći.

Mogoće je sicer, da so ti kovanci delo ponarejevalcev, ki so že zaprti. Izključeno pa tudi ni, da je na Dolenjskem, u širši novomešćki okolići, še kakšna kovanićna nepravoga denarja. Će bi vsakdo, ki dobi u roke in spozna nepravoi denar, javio to oroćnikom, bi bilo brć mogoće razkrinkati ponarejevalce. Većinomaa pa naši ljudje ne-pravi denar zavrećjo ali skrićećjo iu molćio o tem, ker se boje nadlećnoga zasliće-šavanja, neprijetnih poti k sudiću iu mor-da tudi kakšnoga mašćevanja. Pogosti pri-meri ponarejanja denarja pa so znaćnići za pomanjkanje iu za potrebu gmoćnih sredstev, ki se s poštenim delom iu s po-šćeno kupćijo dandanes le trćko zaslućećjo, še zlasti u dolenjskih krajićh.

Naše gledališće

D R A M A

Sreda, 22. febr.: Zaprto.
Ćetrtek, 23. febr.: Hlapci. Red Ćetrtek.
Petek, 24. febr. ob 15. Brezov gaj. Uja-šća predstava. Globoko znižane cene.
(Zvećer bo gostovao drama u Ptuj-u: Hollywood).

Sobota, 25.: Hollywood. Izven. Znižane ce-ne.
Nedelja, 26. ob 15.: Plićka iu Tonćek. Mla-dinska predstava. Izven. Znižane cene.
Opozarjamo na dijašćko predstavu Pri-estleyeve detektivske komedije »Brezov gaj«, ki jo bodo ponovili u petek ob 15. Igra je deloma socialna slićka, deloma de-tektivska zgodba. Umetnićki ćut, s kate-rim je napisana pa daje delu tudi literar-no vrednost. Veljajo cene od 14. din navz-dol.

O P E R A

Sreda, 22. febr.: Lohengrin. Red Sreda.
Ćetrtek, 23. febr.: Evgenij Onjećgin. Izvan. Znižane cene od 24 din navzdol.
Petek, 24. febr.: Zaprto.
Sobota, 25.: Erc u onega sveta. Red B.
Po globoko znižanićh cenah od 24. din navzdol bo vprizorjena u ćetrtek 23. t. m. zvećer Ćajkovskoga opera »Evgenij Onje-gin«.

MARIBORSKO GLEDALIŠĆE

Sreda, 22.: Zaprto.
Ćetrtek, 23. ob 20.: Na ledeni plošći. A.

GLAVNA KOLEKTURA DRAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Zagreb,

GAJEVA 8. ILICA 15.

obavješćao neobvezno:

Pri danasnjem třećbanju V. razreda 37. kola državne razredne loterije so bili dno 21. februaria izrećeni sledeći doćitci:
Din 60.000.— št. 26091 72483
Din 30.000.— št. 34681, pri nas kupljena
Din 25.000.— št. 75476 81695
Din 10.000.— št. 35107
Din 15.000.— št. 57000 90059
Din 12.000.— št. 59950 76736
Din 10.000.— št. 14112 36581 44412 77411 78203 95632
Po din 8.000.—
5038 7673 8426 9025 13348 18423 22415 22663 22914 26214 27394 39075 41390 42993 43072 38067 58579 61411 72063 73709 74298 82905

Po din 6.000.—
15773 47272 63279 71385 75561 83029 89613 91235 91992
Po din 5.000.—
1774 7492 7587 26316 35981 38857 40419 42620 49034 49248 49918 51653 66493 70064
Po din 3.000.—
4575 18711 20030 23820 26836 27

Angličji gradijo zaklonišča

V Littlehamptonu (Sussex) odhajajo dijaki in profesorji v zaklonišče proti bombnemu napadu. Vsi imajo plinske maske

Rekordi vsakdanjega življenja

Platina dražja od zlata — Človek se ne more kosati z naravo — Muha ima 30 tisoč očes — Metulj smrto-glavec, najboljši letalec

Platina je med vsakdanjimi kovinami, če jih smemo tako imenovati, zelo draga, dosti dražja od zlata. Je pa dovolj snovi, ki jih morejo izdelovati le s takimi stroški, da so še dražje od platine, čeprav gre v mnogih primerih za tvorila, ki so sama na sebi poceni.

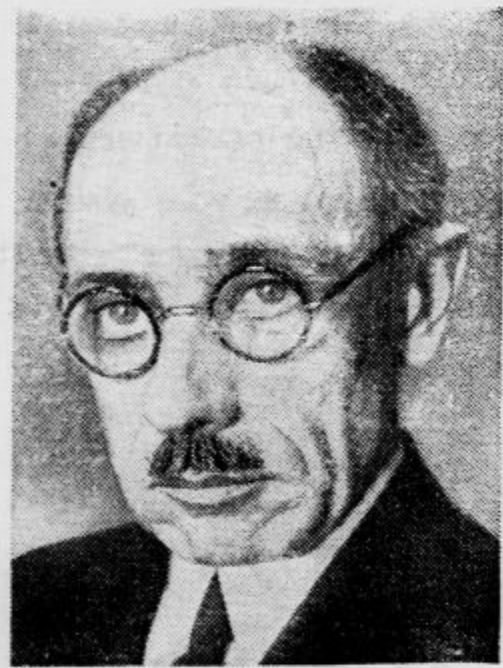
Tako more n. pr. navadno jeklo v določeni obliki veljati tudi desetkrat toliko, kolikor platina in postati ena najdražjih snovi na svetu sploh. V vsaki žepni uri nahajamo znano nemirko, v katero je vdelana kakor las tenka, majhna spiralna vzmet. Pri boljših žepnih urah stane takšna majhna vzmet okroglo 50 do 100 din, in prav za prav je to še nizka cena, če pomislimo, da delujejo mnoge teh malih vzmeti res neutrudno čela desetletja in pri tem se v vsaki sekundi povprečno petkrat stisnejo in raztegnejo. Deset takšnih vzmeti tehtajo komaj 1 g, in sedaj lahko izračunamo, koliko stane kilogram njihovega jekla.

Malokdo ve, da more biti tudi steklo v brušeni obliki dražje od briljanta. Pomisliti moramo samo na objekte za mikroskope, steklena telesa, velika komaj kakor bučka in sestavljena iz več silno majhnih, do skrajne natančnosti obrušeni lečice.

Toda tam, kjer gre za najfinjši in najskrbnejše »delo«, se človek ne more kosati z naravo. Primerjajmo samo navadno šivanko z žalom kakšne čebele ali ose, pogledajmo na dva izdelka pod drobnogledom in se takoj prepričamo, kako velika je razlika med človeškim delom in umetnostjo narave!

Šivanka se spremeni v brezoblično, kladast, neroden nestvor in če so jo človeške roke kdaj že rabile, tedaj vsaj o kakšni konici ne moremo več govoriti. Nasprotno pa tenko želo žuželke nima samo dovršene konice, temveč kaže še druge, nekončne fine podrobnosti, kakor zobke in kanal za dovod strupa, ki bi jih

Novi predsednik maščarske vlade

Grof Pavel Teleky

V krogu svojih zvestih ...

»Tako mine slava sveta!« — si je lahko mislil bivši nemški cesar Viljem II. ob svoji osemdesetletnici v Doornu, kamor so prišli na njegovo slavo samo člani najbojnjega rodbinskega sorodstva

Ples s Chamberlainom

V odličnih kopalščih Normandije je postal velika moda nov ples z imenom »La Chamberlain«. Plešejo ga na vseh plesnih prireditvah in velja za največjo atrakcijo njihovih programov.

Ob pozornosti vse družbe stopi v dvorano plesalec z dežnikom v roki in si poišče damo, ki mu najbolj ugaja. Pri tem odda dežnik drugemu moškemu, ki si poišče damo še zase. In tako gre znameniti »Chamberlainov dežnik« od plesalca do plesalca, dokler se ne vrta vsa družba.

Smrt zgraditelja bagdadske železnice

V Frankfurtu je umrl v 89. letu svoje dobe dr. ing. Otto Riese, zgraditelj bagdadske železnice. Riese je bil specialist za gradnjo železniških prog v tropskih deželah in je trasiral tudi železniško progo po bivši nemški Vzhodni Afriki.

Francoske vojaške ceste v Sahari

Francosko kolonialno ministertvo je našlo večje število domačinov v Afriki, ki bodo pomagali graditi strategične ceste skozi Saharo. Ceste bodo rabile vojaški upravi za prevoz vojaštva in vojnega materiala.

I Z R E K I

Iz knjig nam govore nesmrtni glasovi smetnikov.

Pomanjkanje ima na človeka večji vpliv kakor največja modrost.

Kolajna v spomin Pija XI.

Vatikan je izdal v spomin pokojnega papeža posebno kolajno. Na čelni strani vidimo podobno Pija XI., na hrbtu pa insignije prestola sv. Petra

S pašnika na prestol

Kariera maharadže iz Barode

V starosti 76 let je umrl te dni maharadža iz Barode, eden najpopularnejših in obenem najbogatejših mož Indije. Sama kraljica Viktorija ga je nazivala »ljubljenca britskega cesarstva«.

Ta indijski knez je imel za soboj precej romantično življenje. Rodil se je kot sin nekega kraljevega pastirja in je umrl v pravljici palači kot tretji najbogatejši mož Indije.

Ko je umrl njegov prednik na barodskem prestolu, so splošno mislili, da je vladarska rodbina Gaekwar z njim izumrla. Sredi preprirov za bogato dedščino pa je prihitel v maharadžovo palačo neki duhovnik s sporočilom, da rase v majhni vasi Bengalije deček, ki pripada stranski veji Gaekwarov. Sprito velikega spoštovanja, ki ga izkazujejo Indijci starim tradicijam, ni čudno, da se je vsak preprijal, da je ta deček in da so tega dediča takoj privedli v svečanem sprevodu ter ga posadili na prestol.

Cepprav je moral barodski vladar slediti angleškimi navodilom in naročilom, je bil vendarle najbolj priljubljen indijski maharadža. Moderniziral je svojo državo, gradil ceste, šole in bolnišnice ter je posku-

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Očka,« vpraša Petček, »kako visoka je Himalaja?« — »Nad osem tisoč metrov.« — »In Vezuv?« — »Tisoč tri sto metrov.« — »Až kaj ni postal Vezuv višji?« — »Mati s pogledom na očeta: »Ker preveč kadi, ljubček!«

šel deliti pravico tudi parijam, najnižji in najbolj prezirani indijski kasti. Dovolil jim je, da si smejo v njegovi deželi, ki šteje dva milijona duš, kupovati zemljo.

Če pa angleški listi sedaj pišejo, da je maharadža v svojo deželo uvedel tudi električno razsvetlavo in telefon, je treba to seveda razumeti tako, da se teh pridobitev moderne tehnike poslužujejo le barodski odličniki in bogataši. Obubožno indijsko ljudstvo, vsaj tisto, ki ne živi v mestih, si še danes ne upa vzeti v roko takšno neumljivo čudo, kakršno je telefonska slušalka. A kar se tiče električne razsvetljave, je treba pomisliti, da živi v tamkajšnjih preskromnih razmerah večvala družina celo leto od vsote, ki bi jo zahtevala električna napeljava za en sam prostor.

Gaekwar, barodski maharadža, pa je vendarle mnogo storil za svojo deželo, ki je v primeri z večino drugih indijskih provinc naravnost vzorna.

V Rimu se zbirajo ...

V pričakovanju konklava se je zbralo v Rimu že lepo število kardinalov. Nekateri so vidno na tej sliki. Od zgoraj navzdol: Verdier, Gerlier, Baudrillard, Suharel, Liart, Tisserrant in Tappone. Vsi ti kardinali so po ...

Razdeljevanje kruha v Barceloni

Francova vojska mora v zasedenih mestih skrbeti za prehrano izstradanega prebivalstva. Kako veliko pomanjkanje vlada v Barceloni, kaže nazorno pričujoča slika

Posmrtna zmaga kardinala Rampolle

Samo malo dni nas še loči od vatikanskega konklava, na katerem bodo kardinali izvolili naslednika Pija XI. Volitev papeža ne poteka vedno gladko in hitro. Kandidati se borijo za potrebno dvotretjinsko večino mnogokrat po več dni in tednov. Kako deljena so časih mnenja kardinalov o bodočem poglavarju rimske cerkve, pričajo zgovorno tri volitve zadnjih papežev: Pija X., Benedikta XV. in Pija XI.

V spominu na članke, ki jih je objavil francoski kurijski kardinal Mathieu anonimno v pariškem časopisu »Revue des deux Mondes« o dogodkih pri konklavu v avgustu 1903, ko so beneškega patriarha Sarta pod imenom Pij X. izvolili za papeža, je ta postril v zakonodaji o papeških volitvah določbe o obveznem molku udeležencev pri konklavih za vse življenje. Tako se je zgodilo, da o naslednjem konklavu v septembru 1914, ko je postal kardinal della Chiesa papež Benedikt XV., niso prišle podrobnosti v javnost. Tudi o konklavu v februarju 1922, ki je izvolil sedaj umrlega papeža Pija XI., nismo trinajst let zvedeli nobenih potankosti.

V decembru 1935. pa je do danes nepojasnjena indiskrecija razkrila te tajnosti. Časopis »Nuova Antologia«, ki ga izdaja predsednik italijanskega senata Luigi Federzoni, je tedaj v splošno presenečenje objavil popolno imensko in številčno razpredelnico o papeških volitvah l. 1922. Odločilni krogi je niso zavrnili. Domnevali so, da so našli v zapuščenem beneškem patriarhu Lafontaina, ki je bil umrl l. 1935. in se je udeležil tistega konklava, kakšne zapiske, po katerih so sestavili razpredelnico za »Nuova Antologia«. Dokazal pa ni tega nihče.

Iz objave je razvidno, da so se pri vseh glasovanjih konklava v l. 1922. kazale v bitvu iste težnje in skupine kakor pri konklavu 1903. V konklavu 1903. kardinal Rampolla, državni tajnik papeža Leva XIII., ni propadel zavoljo veta, ki ga je vložil tedaj avstrijski cesar po krakovskem kardinalu nadškofu, temveč je bila proti njemu večina kardinalov, ki niso hoteli imeti za papeža političnega svetovalca Leva XIII., marveč pravega duhovnega skrbnika. Gotovo so pri tem sodelovali potem še drugi motivi, da je postal papež beneški kardinal Sarto.

O konklavu l. 1914. ni podrobnejšega poročila, vendar pa je »Nuova Antologia« tudi o njem namignila kakšno zanimivost. Po njenem pisanju je prišlo tu do posmrtna zmage kardinala Rampolle. Njegov učenec in sodelavec della Chiesa je kot Benedikt XV. zmagal nad pristaši Pija X., ki so kandidirali epirva njegovega državnega tajnika, kardinala Merryja del Vala, in potem kardinala Serafinija, ko se je pokazalo, da Merry del Val ne bo zmagal.

Ta položaj se je ponovil potem še enkrat med konklavom l. 1922. Šlo je spet za iste grupacije in težnje: na eni strani tedaj 56-letni kardinal Merry del Val s starimi pristaši Pija X., na drugi strani pa skupina kardinala Gasparrija, ki je bil pod Benediktom XV. državni tajnik in učenec Rampollove šole. Konklave se je začel 3. februarja, a že po prvih glasovanjih se je

pokazalo, da ne bosta dosegla potrebne dvotretjinske večini niti Merry del Val niti Gasparri. Skupina Merryja del Vala je od šestega glasovanja dalje osredotočila zato svoje glasove na drugega kandidata svoje smeri, na beneškega patriarha Lafontaina. Pri osmem glasovanju je dosegel Lafontaine 21, Gasparri 24 glasov in ker je bilo videti, da jih Gasparri ne bo dobil več, so se sedaj tudi njegovi pristaši zrednili za novega kandidata, za milanskega kardinala Rattija, ki je bil dotlej dobil vedno le 4, 5 ali 6 glasov. V enajstem glasovanju je Ratti prekosil s 24 glasovi Lafontaina, ki je dobil le 23 glasov. V naslednjih glasovanjih je število glasov za Rattija narasčalo, za Lafontaina pa padalo, v štirinajstem glasovanju je dobil Lafontaine le 9 glasov, Ratti pa 42 in s tem dvotretjinsko večino. Postal je papež Pij XI.

Prezident republikanske Španije

Azana zahteva, da Negrin opusti nadaljnje prelivanje krvi v državljanski vojni in se pobota z generalom Francom

A NEKDOTA

Razmeroma še mladi francoski prosvetni minister Jean Zay je inspiriral »Comedie Francaise« in ta obisk je izrabila neka igralka, da se mu je obesila na roko ter mu pripovedovala, kako si pošepetavajo ljudje, da je njegova ljubica. Jean Zay je bil zaradi tega zelo nejevoljen in je hotel govorice pri prči demantirati, toda igralka mu je spretno položila roko na usta in dejala z milim in prosičim glasom:

»Gospod minister, rotim vas, ne preključite niti besedice!«

VSAK DAN ENA

Plen nede

(»Ric et Rac«)

Bombe v potniški prtljagi

Neka starejša dama, ki je potovala iz Londona na deželo, je na končni postaji opazila, da se je njena prtljaga pomnožila za velik zavitek. Ko so ga odprli, so našli v njem šest razpočnih bomb s templanim vžigalnikom.

Zavitek je moral nekdo skrivaj vtihotapiti med potniško prtljago v jedilnem vozu. Pod nekim mostom glavne ceste iz Portsmoutha v Southampton je neki poljedelski delavec našel bombo brez vžigalne vrvi. Gre menda za nakane irskih teroristov.

Usoda

policijskega ravnatelja

Bivši policijski ravnatelj v Barceloni Aurelio Fernandez je dobil od francoske policije dovoljenje, da se sme nastaniti v Rennesu, kjer pa živi pod strogim policijskim nadzorstvom. Vsak dan se mora javiti na policijski direkciji in ne sme imeti nobenih zvez z begunci iz Španije.

Pilotova smola in sreča

Neki ameriški pilot se je v višini 9300 m onesvestil ter izgubil oblast nad krmilom v letalu. Aeroplan je začel padati. Ko je bil le še v višini 300 m, je pilot prišel zopet k sebi in je jedva preprečil, da ni letalo tresilo na zemljo, kjer bi se bilo gotovo razbilo na kose.

DUNAJSKI VELESEJEM

MEDNARODNI SPOMLADANSKI VELESEJEM

od 12. do 18. marca 1939

tehnični sejem do 19. marca 1939

ZNATNE VOZNE OLAJŠAVE NA VSEH ŽELEZNICAH

SEJEMSKA PALAČA:

(MESSEPALAST)

Sejem luksuznih in potrebnih predmetov, sejem tekstilnega blaga in oblačil, sejem pohištva, dunajska moda plativa, »Umetnost v obrt«, potne potrebščine itd.

NA ROTUNDI:

(ROTUNDEGELANDE)

Tehnični sejem, sejem poljedeljskih in gradbenih strojev ter strojev za gradnjo cest, sejem za rudarstvo in elektrotehniko, sejem živeža in sredstev za uživanje, gasilske potrebščine itd.

V modni hiši prednašanje najnovejših in najzbranejših dunajskih modelov.

Vsa navodila daje generalni zastopnik dunajskega velesejema za Kraljevino Jugoslavijo: HELNR. PFANNENSTILL, Beograd II, Brankova 8, oziroma

LJUBLJANA: Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putnik«, Gajeva ulica (Nebotičnik);

MARIBOR: Zastopstvo »Putnik« A. D. za promet potnikov in turistov v Kraljevini Jugoslaviji, Trg Svobode, »Mariborski grad«, Ljubljanska Kreditna banka, podružnica;

O E L J E: Prva Hrvatska štedionica, Tourist Office »Putnik« A. D., Aleksandrov trg št. 1 — ter vse podružnice društva »Putnik« v državi.

S P O R T

Rodbina Ruudov je morala s prestola

Kako so potekle skakalne tekme v Zakopanem
(Pismo našega posebnega poročevalca s FIS tekmi)

Zakopane, 19. februarja

Se za zadnji dan je nebo napravilo nove skirbi, pa tudi mnogo novih stroškov prirediteljem letošnjega svetovnega smučarskega prvenstva.

Skakalnica, ki so jo ves čas negovali kot dete v plenicih, in v skrajno neugodnih vremenskih prilikah delali po cele noči na njej, da je bila čez dan pripravljena za trening, je smučila bila urejena in »sfrizirana« za današnji veliki dan. Pa se je v zgodnjih jutranjih urah pripodil od nekega silen snežni metej, zapadlo je kakih 10 cm novega, mokrega snega in spet je moralo nekaj sto mož na stadion, pa »Jovo na novo«.

Zjutraj je sijalo krasno sonce in temperatura je močno padla — vse je pomrznilo, tako tudi doskok na skakalnici in ko so nepregledne množice romale proti stadionu, je bela lisa na doskočišču imela po sredi široko zeleno prago od soli, ki so jo potresli, da omelečajo sneg.

Občinstva se je na stadionu nabralo do 30.000, kar je za Zakopane, ki šteje 12.000 prebivalcev, že kar precej! Sodniški zbor je na željo prirediteljev moral dovoliti poizkusne skoke, da so mogli ugotoviti praktično še zadnje nedostatke in napake ter skakalnice pripraviti, kakor to svetovno prvenstvo zahteva!

Od prijavljenih 68 skakačev jih 23 ni nastopilo. 5 pa jih je odnehalo po prvem skoku, med njimi tudi naš Bevc.

Pol ure zamude so povzročili poskusni skoki in popraviljanje skakalnice, nato pa je starter spustil prvega tekmovalca, našega Klančnika, ki pa je imel premalo treniranja, pa preveč respekta za FIS-tekme in se je na 59½ m pogrnil v sneg. Še štivilki 4 in 5 pa sta oba norveška kanona, Asbjörn in Birger Ruud. Oba sta na zmazrjeni skakalnici sila previdna in doseže Asbjörn samo 68 m, Birger pa 72,5.

Štivilka 15 je Kongsgaard. Norvežan, ki silno lepo potegne na 76,5 m. Silna napetost zavlađa v stadionu, ko zvočnik najavi Bradla s štivilko 19.

Bradl je trezno računal in izračunal, da more pred Ruuda, ki je v dolžini kratek, samo če forsira daljšavo, ker ve, da je Birger v stilu boljši. Riskira torej vse in se požeze z odsokom. Leti, pada v globino in prilpe svoj zvočni telemar na strmino — zvočnik pa javlja — 80 metrov, najdaljši skok v prvi seriji!

Štivilki 21 in 22 sta spet dva kanona: Nemec Lahr in Norvežan Myrha. Prvi potegne 78,5 m marko koef za Bradlom, Myrha ga pa še za pol metra preseže. Naš Bevc s štivilko 26 je v zraku obupno slab — zanese ga postrani in pošteno položi v sneg.

Vrstijo se manj pomembni skakači, v vrsti katerih malo znani Švicar Paterlini lepo in sigurno obstane na 74 m. Zadeva je manj zanimiva dokler ne javijo zvočnik ime: Jan Kula. Ta 17letni deček je že postal — kar čez noč — slavna oseba in res opravič svoj sloves z lepim skokom na 75 m. Kmalu za njim je na vrsti naš planiški junak in smučarski narodni junak vse Poljske. Stanisław Maruszak. To krat je preveč previden in nervozen, pa odskoči prezgodaj — dolžina je samo 74 m — občinstvo, ki je pričakovalo skok daljši od Bradlovega, je razočarano.

Se šved Erikson razbiča živce. Njegovo ime spremlja silen glas — in res silno prav dobro odbije svojih 78 m. — Mi smo še radovedni na našega Palmeta, ki je na vrsti kmalu za Eriksonom. No, brez posebnega truda, bolj angelsko se lepo zapelje čez most in sigurno obstoji na 62 m. Za njim je še en dogodek, nekako izven programa: manj znani Nemec Kraus v lepem stilu postavi kar spodoben rezultat 76,5 m.

Za drugo serijo zalet se skrajšajo. Več, da bo šlo v dolžino in menda je »generalove« strah, da ne bi šlo preko 80 m, ki je po mnenju FIS zadnja zgornja meja, in če se je mora kdo, se je mora držati vsaj FIS sama na svojih prvenstvih!

Klančnik s št. 1 je v drugem skoku sicer daljši pa tudi v snegu pavaljan. Tudi Asbjörn Ruud ki je očividno mojster le na srednjih skakalnicah, poveča dolžino za 2 m, je pa tudi s 70 m še vedno kratek. Na startu je Birger Ruud. S kratkim prvim skokom si je vel'ko izgledov napravil in izgubil prav za prav ne more nitičar več. Zato se odloči, kot prvi v seriji, za va banque: na dolžino. Z uspehom: zvočnik javlja 81,5 m, najdaljši skok dne-

va. FIS znamka je prekoračena — tudi s skrajšanim zaletom.

Presenetljivo se izboljša tudi pri prvem skoku še skromni Nemec Haackel, ki postavi 76 m, pa Kongsgaard na 79.

Bradl je tudi tokrat računar. Dolgi prvi skok mu je dal toliko prednosti, da je pri drugem previden in posveti vso pozornost stilu, pa je v dolžini krajši — 76,5 m. Sam pa že koj po doskoku podvomil, če ne bo premalo. Tudi Lahr in Myrha sta tokrat krajša, pač pa Paterlini podaljša na 76 m.

Kula je soliden. Stilno sicer dosti neizdelan, zopet sigurno doskoči in dolžina skoka 74 m je kar zadovoljliva. Zato pa je Maruszak korajžnejši in potegne stilno zelo lepo na 78,5 m ter žanje silen aplavz gledalcev. Erikson ostane pri štivilki prvega skoka, točno na 78 m.

Dočim je Palme tokrat i stilno i v dolžini boljši kakor v prvem skoku, je Nemec Kraus tokrat s 72 m znatno slabši. Še Marr, tudi Nemec, kot zadnji skakač preseneči vse, ko izboljša svoj skok iz prve serije kar za 10 m.

In je le res prvak sveta Bradl. Prvič se je zgodilo, da je ta naslov pripadel Srednjeevropcu, norveški monopol je porušil. Joseph Bradl, naš dober znanec iz Planice, je najboljši smučarski skakač in to ne le službeni svetovni prvak, ampak tudi dolžinski svetovni rekorder s 107 m na naši planiški skakalnici, ki je prav gotovo mnogo storila, da je iz skromnega fanta zrastle veselja, ki je danes v Zakopanem zlomila moč in tradicijo norveških skakačev iz Kongsberga in strmoglavila rodbino Ruudov.

V nekaj vrstah

Savezni kapetan je po nedeljski tekmi med BSK in Jugoslavijo na novo sestavil državno nogometno reprezentanco, ki bo v nedeljo v olimpijskem stadionu v Berlinu nastopila proti Nemčiji. Moštvo tvorijo: Glaser, Hügl, Dubac, Lechner, Stevo, Kokotović, Šipos, Vujadinović, Wölfl, Aca Petrović, Perlić. Ekipa odpotuje iz Beograda jutri zvečer s š tremi rezervami in pod vodstvom treh saveznih funkcionarjev s predsednikom dr. Andrejevićem na čelu.

V finalu za drž. prvenstvo posameznikov v table-tenisu, o katerem v večeršnjem članku še nismo pisali, je Žarko Dolinar, član zagrebškega TTC, zadel na nerazpoloženega Hexnerja in zmagal nad njim s 3 : 1 (12 : 21, 21 : 9, 21 : 10, 21 : 14). Novi državni prvak v table-tenisu je star komaj 19 let.

Zanimive podrobnosti o FIS-tekmi v Zakopanem, posebno o slavni finskih udeležencih v tekih in skokih, objavlja Hrvoje Macanović v zadnji (8.) štivilki »Ilustrovanih sportskih novosti«. Razen tega je v tej štivilki še mnogo nogometnega gradiva, dalje poročila o tableteniskem drž. prvenstvu v Zagrebu in še marsikaj drobica, ki bo zanimal vsakega sportnika. Posamezne številke tega sportnega lista so po dln 1.

SK Hiriša (hokejska sekcija). Drevo ob 19. v klubski sobi obvezni članski sestanek. Pridite vsi in točno! Načelnik.

Snežne razmere

z dne 21. II. 1939

Kranjska gora 810 m: —4, delno oblačno, 25 cm snega, srenj, sankališče uporabno.

Rateče-Planica 870 m: —7, delno oblačno, 30 cm snega, srenj, sankališče uporabno, skakalnice uporabne.

Planica Slatna 870: —7, delno oblačno, 45 cm snega, srenj, drsališče uporabno, prvenstvo v Zagrebu in še marsikaj drobica, ki bo zanimal vsakega sportnika. Posamezne številke tega sportnega lista so po dln 1.

Planica Tamar 1108 m: —7, delno oblačno, 50 cm snega, pršilo.

Peč Petelinjek 1440 m: —6, delno oblačno, 50 cm snega, prisojno srenj, osojno pršilo.

Dovje Mojstrana 650 m: —3, delno oblačno, 15 cm snega, srenj.

Fokljuka 1300 m: —4, oblačno, 70 cm snega, srenj.

Bohinj »Zlatorog« 530 m: 0, megleno, 15 cm snega, srenj.

Dom na Komni 1520 m: —6, megleno, 170 cm snega, pršilo.

Dom na Voglu 1540 m: —5, oblačno, 170 cm snega, pršilo.

Samo 340 din

stane naša nova

otomana

Izkoristite priliko

E. Zakrajšek

Ljubljana

Miklošičeva cesta 34

POCENILI

smo znatno vsa zimska oblačila, površnike, Hubertuse, perilo itd

Presker,

LJUBLJANA,

Sv Petra c. 14

CONTINENTAL

mesecni pc Din 200;

za državne uslužbence

po Din 100.—

Ivan Legat,

LJUBLJANA,

Prešernova 44.

MARIBOR,

Vetrinjska 30.

Pojačanje
rasti las
za
30-40%

Delotvorna sestavina Lotiona Silvikrina je Neo-Silvikrin, koncentrirana naravna hrana za lase. On vsebuje 14 organskih substanc, ki so neobhodno potrebne za rast las.

Silvikrin se prodaja po celim svetu. Proizvajanje je zavarovano z mednarodnimi patenti.

Skrbite za kožo svoje glave, pa bo tudi koža Vaše glave skrbela za rast Vaših las!

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Eksperiment s presenetljivim rezultatom

Naravnost neverjetni uspehi naravne hrane za lase Silvikrina pri izpadanju las, pri prhutu in motnjah v rasti las ter priznanja te genialne iznajdbe v znanstvenem svetu, v zdravniških in odjemalskih krogih razširili so po celim svetu sloves, ki mu tudi gre kot edinstvenemu sredstvu za rast in nego las.

Neki skeptičen zdravnik je hotel sam priti do zaključka na podlagi lastnih točnih opažanj ter je napravil ta-le eksperiment: Trem gospodom srednjih let, ki so imeli na videz dobro rast las, je dal lase čisto na kratko ostriti in v sredini izbriti stezo. Vsak dan so morali prihajati k njemu v ordinacijo, da jim redno neguje desno polovico glave.

V ta namen je ta zdravnik uporabljal Lotion Silvikrin, ki je prirejen z Neo-Silvikrinom, koncentrirano naravno hrano za lase.

no za lase ter služi za vsakdanjo nego las. Že po 12 do 15 dnevih je konstatiral tudi s prostim očesom jasno vidno pojačanje rasti las na negovani strani glave za 30 do 40% za razliko od desne polovice.

Delovanje hrane za lase preneslo se je potem tudi na nenegovano levo stran, ker so tudi tam lasje začeli močnejše rasti. Na koncu poskusa po štirih tednih se je še vedno mogla dobro opaziti razlika izmed obeh polovic glave.

Ta poskus jasno pokaže upliv Silvikrina, hrane za lase, na rast las. O tem zanimivem eksperimentu je zvedel tudi znani pariški slikar Pierre Leven. On ga je inspiriral — tudi zato, ker je tudi on, zahvaljujoč Silvikrinu, ohranil svoje lase — ter je napravil sliko glave s steklenico, ki je od tedaj postala zaščitni znak Silvikrina.

Kaj Vam je potrebno!

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvikrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, oživlja tkivo za proizvodnjo las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las.

Onemogoča delanje prihlaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Manjša steklenica . . . Din 27.—
Steklenica za 2 meseca Din 48.—

Za rast las in proti prihlaju zahtevajte naravno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Nov preparat, ki s zunanjim dovajanjem organske hrane za lase uspešno hrani tkivo za proizvodnjo las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

V resnih slučajih izpadanja las, trdovratnega prihlaja, redčenja las in kadar preti plešavost.

Steklenica za 1 mesec Din 66.—

Silvikrin

poživlja rast las

Y 812-K

Kulturni zapiski

Nov spis Miroslava Križevca. Biblioteka nezavisnih pisav v Zagrebu je izdala drugo knjigo tri dele obsegajočega romana Miroslava Križevca »Banket u Blitvic«.

Studijo o dr. Anti Radiću je spisal Stjepan Kranjčević za zagrebško Hrvatsko naklado, ki napoveduje za bližnje mesece tudi knjigo dr. Andreje Štamparja »Zdravlje i društvo« in zbornik grafičnih del Vilima Svečnjaka »Za spas duše«.

Novo delo Sig. Freuda. Kakor poročajo angleški literarni listi, je znani utemeljitelj psihoanalize dr. Sigmund Freud, ki se je v Dunaju preselil v London, pravkar dovršil psihoanalitično studijo o Mojzesu. Knjiga bo izšla v kratkem pri založništvu Hogarth Press v Londonu. Freud dokazuje v tem spisu, da Mojzes ni bil žid, marveč Egipčan, ki je iz svoje domovine prinesel židovstvo.

H. G. Wells je po daljšem preselstvu, izpolnjenem s pisanjem obsežnih poljudno znanih knjig, izdal novo leposlovno delo z naslovom »The Holy Terror«. V njem opisuje utopijo bodočega svetovnega države.

Velika bibliografija o T. G. Masaryku. Dr. Jaromir Doležal je izdal v Pragi obsežno bibliografijo literature o Masaryku v 31. evropskih in izvenevropskih jezikih. Obsega tudi podrobno bibliografijo vsega, kar je spisal Masaryk. Knjiga bo neprecenljiv priročnik vsem, ki se bavijo z masarykovskimi studijami.

Nova francoska izdaja celotnega Shakespeara. V zbirki »Bibliothèque de la Pléiade«, kjer je nedavno izšel komplet Verlaina v eni knjigi, je te dni objavljen »Théâtre complet« W. Shakespeara. Knjiga obsega vsa dramatska dela velikega angleškega klasika v novih prevodih. Andre Gide, ki je sam prevzel »Antonija in Kleopatru«, je opremil izdajo z uvodno študijo.

Drobne glasbene vesti. Po novih statutih za glasbena gledališča v parizi dobiva pariška Velika opera 26 milijonov fr. letne subvencije, kar pomeni, da odpade na posamezno predstavo okrog 80.000 fr. »Opéra Comique« bo dobivala 15 milijonov fr. ali 50.000 fr. na predstavu. Tako je bila obema reorganizativnim operama zagotovljena sijajna bodočnost. — Italijanska vlada je ustanovila kot odsek kr. akademije sv. Cecilije v Rimu institut za zgodovino glasbe. — Václav Talich je z velikim uspehom dirigiral koncert rumunskih filharmonikov v Bukarešti. V istih dneh je nastopila v ondoini operi Jarmila Novotná v naslovni vlogi opere »Madame Butterfly«.

O Heinrichu Heineju je spisal profesor na pariški Sorbonni Edmond Vermell študijo z naslovom: »Henri Heine. Ses vues sur l'Allemagne l'les révolutions européennes«.

Roparski napad iz zasede

Razbojnik je z lovsko puško ustrelil krošnjarja

Novo mesto, 21. februarja
Kraji okrog Suhorja, na Gorjancih in okrog Žumberka so znani po golicaem terenu. Ljudje se bavijo večinoma z vinogradništvom, zaradi pasivnosti teh krajev pa so prisiljeni, da se lotijo raznih poklicev in da gredo s trehuhom za kruhom. Večina teh ljudi se je lotila krošnjarstva z manufakturo, ki donaja skromen, a pošten dohodek. S tem se je pečal tudi 31 letni krošnjar Janez Stubler, doma iz Matli Leš, občina Metlika. Prav danes je hotel znova na pot. Rano zjutraj je odšel z doma in hotel v Metliko na prvi ljubljanski vlak. S seboj je vzel 1100 din za nakup potrebne blaga. Ko je dospel blizu Gorjancev med vinograde, je skočil proti njemu neznanec z lovsko puško in ustrelil nanj. Smrtno nevarno zadet v prsi in v

glavo se je Stubler zgrudil. Ropar je najbrž hotel svojo žrtev oropati, pa so to najbrž drugi preprečili.

O roparskem napadu so bili obveščeni orožniki iz Suhorja, ki so prišli na kraj zločina, kjer so našli nezvestnega Stublerja. Pozneje se je zavedel in je povedal, da je bil napadalec neki Ilija Drgustić, član iz Drage pri Suhorju. Orožniki so s avtomobilom prepeljali nesrečnega Stublerja v bolnišnico usmiljenih bratov v Novo mesto. Pri njem so našli listino, ki je bila z vsemi bankovci vred in s svinčnikom, ki je bil v njej, prestreljena od šber. Drgustić je po zločinu pobegnil, vendar so ga izsledili in prepeljali v zapor. Nocoj bodo zločinca konfrontirali s njegovo žrtvijo.

Pustni torek na sodišču

Štiri obsodbe zaradi tatvin in krivega denarja

Ljubljana, 21. februarja
Medtem ko je vespodov življenje na pustni dan teklo nekam bolj razigrano, je bilo danes v sodnih dvoranah prav tako resno kakor druge dni. Mali kazenski senat je sodil nekaterim manjšim kalinom. Senzacija je nekaj časa ne doživljamo in tako prav za prav preganjamo dolgač sedec na poročevalski klopi, vzdihujoč za nečim, o čemer bi se izplačalo pisati. Sleherni dan pobriše prah na zatožni klopi nekaj s paragrafom zaznamovanih ljudi, nikdar se njih vrsta ne pretrepa, a kaj bi z njimi? Samo v kroniko spadajo, pa zapišimo torej o njih nekaj vrstic.

L. WINDER:

Gospodⁱⁿ Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

To je bilo res. Kralj tega ni mogel izpremeniti, saj ni poznal nobenega človeka, ki bi mu bil vdan in vreden zaupanja. Zelo sam je bil. Niti v kraljico rodbine se ni čutil varnega. Prepirljiva kraljica si je domisljala, da je njena rodbina, habsburška hiša, brezprimerno imenitnejša od Bourbonov. Plašila se je dotika z ljudstvom, ker je bilo obloženo v cape, bala se je njegove divje govornice in njegovih od sil živahnih gest. Sovražila je lazarone, edine prijatelje dinastije. Prestolonaslednik pa, ta leni, zakrknjeni fant, je bil pravi norec, ki sam ni vedel, kaj hoče. Tresel se je pred nevarnostjo revolucije, ki bi pometla dinastijo, a vendar je grajal bombardiranje Messine in vse druge korenite varnostne ukrepe. Francesco se ni upal odkrito nastopiti proti očetu, le skrivaj je razodeval svoje misli lažnim prijateljem, ki so nosili vse kralju na nos. Fant je bil nevaren spletkar, čeprav je toliko dni leno polegal v postelji. Iz malih mest in vasi na Siciliji je poročalo redarstvo, da ljudje, ki tam pesujejo kralja, vzklikajo prestolonasledniku. To je bolelo.

Samo eno tolažbo je imel kralj: Marija Anunciata, dvanaestletna najljubša hči, se ga je vsak dan nežneje oklepala. Od njenega dvanaestletnega rojstnega dne je bilo videti, kakor da bi se bila opametovala: bila je vedeželjna, bila je razumna, hotela je natanko vedeti vse, kar je bil storil v svojem dogodkov polnem življenju — in nji ni bilo

treba ničesar prikrivati, ker je občudovala njega in vse, kar je bil storil. Prvič v življenju je imel človeka, ki se mu je mogel razodeti, ne da bi se mu bilo bati izdajstva. Ni je dolgočasil z nezanimivimi postranskimi stvarmi, ki jih še ni mogla razumeti; pripovedoval ji je le o svojih največjih in najbolj drznih dejanjih. A prav to mu je bilo potrebno in mu je olajševalo srce. Kadar je kralj pripovedoval hčeri zgodovino svojega vladanja, so se mu v oči zamaknjenost poslušajoče deklice odpirala nebesa. Hotela je vedeti imena vseh zarotnikov. Hotela je slišati, kako so mučili in usmrčevali kolovodje prekucuhov. Vse podrobnosti ji je moral natanko opisati: hudourni zvonjenje zvonov, grmenje topov, raztrgana telesa ženskih otrok, ki so bile pomagale moškim pri gradnji barikad. Zamolčal ji je, da se je bil ob začetku revolucije v strahu vdal željam upornih Sicilijancev ter jim obljubil posebno upravo in pravosodstvo; zamolčal je tudi, da je bil po porazu vladnih čet obnoven ustavo iz leta 1812., a jo je po viharju spet preklinal. Toda vedel je, da je bil slika sijajno zmago, ki jo je bil izvojeval nad napolijskim ljudstvom. Septembrsko bombardiranje Messine je bilo vselej vrhunec njegovih pripovedi.

Princesa ga je poslušala zamaknjeno, z bolno slastjo. Vsaka njegova beseda je bila neizgubljivo spravljena v njenem spominu. Nekoč ji je pripovedoval, da so leta 1851. vrgli v ječo dva tisoč političnih zločincev. Popravila je: »Več jih je bilo: nedavno tega si govoril o dvatisočstirindvajsetih!« Niti enega jetnika si ni dala vzeti — kakor si otrok ne da vzeti nobene svojih punčk.

Kralj ni spoznal, da je bila ta slast do okrutnosti, krvi in moritve pri dvanaestletni deklici nekaj bolnega. V njegovi hoči to niso bile okrutnosti, ampak potrebni kazenski ukrepi, ki so imeli namen, vrtniti zapeljano ljudstvo na pot pravice in državljanske zvestobe. To, da je mnogo ljudi sovražno

kritikovalo kraljev način vladanja, ga je puščalo hladnega. Ti ljudje niso bili zmožni razumeti visoki in težavni poklic vladarja. Marija Anunciata, dvanaestletni otrok, ga je razumela; kraljevska kri ga je razumela. To je bila nepričakovana milost nebes. Šele zdaj, v šestindvajsetem letu življenja, v petindvajsetem letu vladanja, se je poplačevala njegova pobožnost.

Ali ta nepričakovana sreča ni dolgo trajala. Novembra meseca leta 1856. je spet izbruhnila na Siciliji vstaja. V Cataney so oznanjali lepaki: »Osvoboditi se hočemo! Kralj mora odstopiti! Zivel prestolonaslednik! Zivela ustava iz leta 1812!« V Palermo in Messini je ljudstvo z naskokom zavzelo jetnišnice. V Calatafimi so razvili zastave iz leta 1848.

Kralj je poslal v spuntana mesta svoje Švicarje, drugače pa tega upora, ki je bil videti po obsegu manjši od prejšnjih, ni imel za resnega.

Dne 8. decembra je s kraljevsko rodbino prisotvoval vojaški maši na paradnem večerbalu v Napolju. Po maši je zajahal konja in pregledoval čete. Pri mimohodu je skočil neki vojak tretjega lovskega bataljona iz vrste in sunil kralja z bajonetom v zabuhli život.

Mož — ime mu je bilo Agesilao Milano in doma je bil iz Kalabrije — je bil svojo žrtev menda slabo zadel. »Nič ni«, je rekel kralj, ne meneč se za bolečino, ki je bila znošna. Posebno je tolažil jokojo Marijo Anunciato: »Ne boj se, saj živim, nič mi ni. Ali vsaj skoraj nič. Glej me, jahal bom nazaj, kakor da se ni nič zgodilo.«

Previdno je zlezal s konja. Bolečine so pritiskale, toda ostal je na konju in ni pokazal, da ga rana boli. Kraljevska rodbina se je v kočiji peljala za njim.

Vojno sodišče je obsodilo atentatorja »na četrto stopnjo javnega zgloda«. Pred njegovim bataljonom so mu slekli uniformo in ga vtaknili v črno

srajco. Glavo so mu ognili s črno kopreno. Potem so ga bosega z dvokolniko odpeljali na moriše. Dve uri so ga mučili. Umiraje je zaklical: »Zivela svoboda!«

Drugi dan je bila v cerkvi San Francesco di Paola zaradi kraljeve rešitve iz smrtne nevarnosti slovesna zahvalna maša. Ko je kralj stopil v cerkev, je zletelo v zrak skladišče smodnika na koncu novega pristaniškega nasipa.

Pri vzbuhu je poginilo dvajset ljudi. Dva moža, ki sta bila sumljiva tega dejanja, so usmrtili. Kralj je dal razglasiti, da so poslednji odganjki revolucije terjali poslednje žrtve; od zdaj naprej da bo mir in red.

Cez nekaj dni je že mislil, da se je rana zacelila. A kmalu nato je mahoma omedlel. Vojak Agesilao Milano ni bil zgrešil svoje žrtve. Kralj je hiral. Umiral je počasne smrti, bil je izgubljen. Dne 22. maja leta 1859. je ljudstvo na tihem zavriskalo: »Re Bomba je mrtev!«

Princesa Marija Anunciata se zadnje dni ni bila ganila od njegove postelje. Vse noči je molila, v togoti svojega nebrzdanega srca je med molitvami besnela zoper nebeske moči, ki so ji hotele ugrabiti oboževanega očeta. Po njegovi smrti je ponižno vstala in šla k izpovedi.

Hladnokrvni Francesco je bil zdaj kralj. Nazval se je Franca II. Pred tremi meseci se je bil oženil z osemnajstletno bavarsko princeso Marijo, sestro avstrijske cesarice, in upal je, da ga bo habsburška hiša uspešneje varovala kakor očetovi branilci lazaroni. Namenil se je bil, da bo vladal v vsem boljše od očeta, a svojih nejasnih načrtov ni utegnil izvršiti, dogodki so zderili preko njega. Garibaldi je zavzeval Sicilijo in Napolj ter poklonil kraljestvo Viktorju Emanuelu, bodočemu vladarju združene kraljevine Italije. Ko je bilo že vse izgubljeno, se je poraženi mladi kralj še tri mesece hrabro branil v trdnjavi Gaeti. Dne 13. februarja leta 1861. se je predal.

MALI OGLASI

Službo dobi

Korespondentko

izkušeno ter perfektno slovensko in nemško stenografino, sprejme v stalno službo tovarna v Zagrebu. Izpise ponudbe za navedbo dosedanjih praks na ogl. odd. Jutra pod »Sigurno mesto«. 3539-1

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje mesto upravitelja

pri svojem okrevanju »Jadrana« na Rabu. Prosilec mora imeti za vodstvo penzije predpisano strokovno izobrazbo, morajo biti vsi vsi enega svetovnega jezika (po možnosti nemščine) v govoru in pisanju in morajo biti izveščani v pisarniškem poslovanju. Interesenti naj vložijo prošnje, opremljene z vseh potrebnimi listinami in spričevanji naj pozneje do 1. marca 39. Prepozno vloženi prošnji urad ne bo upošteval.

Vsa podrobna pojasnila prejmejo zainteresirani v pisarni urada so bo št. 201. 3442-1

Natakarico
brčno, pošteno, sprejemno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3608-1

Frizerka
dobro moč v trajni, železni in vodni ondulaciji, dobi mesto. Plača dobra, služba stalna. Rakovec Ivan, Jesenice, Obrtniška ul. 21. 3574-1

Kontoristko
mlajšo, ki bi znala pisati nemška pisma po diktatu, z znanjem strojeopisa kakor tudi nemške in slovenske stenografije v nekaj praks, jičemo takoj za Celje. Lastnorodno pisane ponudbe poslati na podružnico Jutra v Celju pod značko »Vestna«. 3604-1

Hotelskega slugo

pomožno moč, z dobrimi spričevanji, sprejme hotel Strukelj, Ljubljana. 3606-1

Brivca
ižem za takoj, ki je zmožen v stroki zastopati mojstra. Dopolne na podružnico Jutra Maribor pod »Vodna«. 3603-1

Uradnico
sprejemno za pisarno k večjemu podjetju, ki bi bila zmožna vseh poslovalnic. Navesti je treba podatke prejšnjega službovanja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna 700 Ljubljana«. 3607-1

Fotografskega pomočnika
zmožnega vseh fotografskih del, iže drogerija v Ljubljani. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Stalne nameščenice«. 3187-1

Dekle
katero ima veselo do otroka ter vseh hišnih del, dobi takoj mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3596-1

Modistka
z oblikom in okusom ima priliko ustanoviti podružnico na dobri točki. Ponudbe pod »Vestna Slovenije na ogl. odd. Jutra. 3586-1

Frizerko
dobro moč, takoj sprejme salon Podrži, Sv. Jakoba trg 9. 3588-1

Dva vlagalca
(inženjerja) ter več tkačev za težko platno sprejme Motovoz, Grosuplje. 3594-1

Pekovskega pomočnika
dobrega, sprejemno takoj. Znan mora pri peči. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3573-1

Frizerko

samostojno, večje, ižem. Naslov: Bled, M. Mežana. 3572-1

Službe išče

Prodajalka

s kavčico, 23 let stara, zmožna voditi podružnico, želi mesto čim prej. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3568-2

Začetnik
v pisarniški stroki, ki obiskuje večerini trgovski tečaj, želi brezplačno praktičirati v pisarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hvaležne praktikanke«. 3186-2

Mesarski pomočnik
želi premeniti službo. Ponudbe na podružnico Jutra Trbovlje pod »Vestna«. 3592-2

Vajenci (ke)
z 2 leti učne dobe v trgovini z mešan blagom se želi izučiti naprej. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3577-44

Dekle
z 2 leti učne dobe v trgovini z mešan blagom se želi izučiti naprej. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3577-44

Potniki
z lastnim avtom, 35 let star, agilen, sprejme mesto potnika ali zastopnika za Slovenijo, industrijo, ali živili. Stroške pri rešenju trgovskemu ali industrijskemu podjetju. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uspešno delo«. 3598-5

Pridelki
Medarna

Ljubljana, Zidovska ul. št. 6, nudi sortiran pripravljen cvetlični med po najnižji ceni. 82 33

Prodaj

Otroški vozički
kolesa in šivalni stroji po ceni naprodaj pri PROMET (nasproti križanske cerkve). 3583-6

Moške čevlje
nove, visoke, rjave št. 45, prodam. Sv. Petra cesta 48. 3595-6

Auto, moto

Adler Junior
s poltovorno lepo karo »serija, skoraj nova prodam zaradi nabave več tega. Purača bencina 9 litrov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo ugodno«. 3291-10

Kolesa

Orožniki, financi
najboljša kolesa na obroke, tudi šivalne stroje SKET, Vrnsko. 3542-11

Obrt

Osebnopravico
za gostilniško koncesijo dam v zakup in nudim osebno sodelovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna«. 3580-30

Kapital

Posojila na vknjižbo
poroke, menice, dolgoročne hipotekarne na 5 ali 10 let, po 7% obresti, ter kmetom po 6% obresti nabavljamo. Pojasnila dobite s predna listom 3 din znak. Cenral, Zagreb Tomičeva 7. 3571-16

Pohištvo

Fino spalnico

iz orehove korenine poceni prodaja Franc Krže, pohištvo, Vrhnika. Ogle da se v zalogi v Ljubljani. Prečna ulica 6, nasproti mestnega kopališča. 3288 12

Lokali

Gostilno z mesarijo

prodam na prometnem kraju pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3289-19

Posest
Lepa stavbišča

v izmeri 500 do 800 kvd. m na prodaj Vprašati: pekarna Kovačič, Tuzno pri Mariboru. 3501-20

Mešan gozd
v izmeri 130 ha na prodaj za govedinjo ali za delno govedinjo in delno hranilne knjižice. Vprašati na ogl. odd. Jutra pod »Gozd na prodaj«. 3461-20

Krasno posestvo
v Celju

13 johov, njive, travniki in gozdovi, naprodaj v celoti, event. tudi posamezne parcele. Kirbiš, Celje. 3605-20

Polovico hiše

trgovske in stanovanjske prodam v najnovijem in najpomembnejšem središču Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Polovico hiše«. 3557-20

RAZPIS
Mestna občina mariborska razpisuje

oddajo restavracijskih prostorov v gradu tkzv. »Grajsko klet« z dnem 1. aprila t. l.

Vse informacije in pogoji za prevzem so na razpolago interesentom v pisarni Premoženske uprave MP — Frančiškanski ul. 8-II. Mestno poglavarstvo mariborsko.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbene parcele nudi v ugoden nakup Pristavec Franjo, real. pisarna, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. 96-20

Stanovanja

Trisobno stanovanje
s centralno kurjavo v mirni hiši, iže stariji zakonski par (brez otrok) za avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirno«. 3589-21a

Sobo odda
solčno, v mestu oddam 1. marca gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3578-23

Sobe išče
zakonski par miren, brez otrok, iže čisto, opremljeno sobo (morda z uporabo kopalnice) na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zahtevne«. 3598-23a

Prazno sobo
z malo kuhinjo, čisto ižem za dobro, mirno točno plačnico, najraje blizu kolodvorja, pa tudi kje drugje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zahtevne«. 3599-23a

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agentura iz Beograda
(slovenska) z dobrimi zvezami in prima referencami, katere solastnik se trenutno nahaja v Sloveniji, iže zastopstva solidnih tvrdk. — Ponudbe pošljite na oglasni odd. »Jutra« pod »Oseben sporazum«.

Trg. agent